

DZIENNIK USTAW

POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 31 grudnia 1989 r.

Nr 75*)

TRESC:

Poz.:

USTAWY:

- 444 — z dnia 29 grudnia 1989 r. o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej 1147
445 — z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne 1148
446 — z dnia 29 grudnia 1989 r. o zatrudnieniu 1163

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTROW:

- 447 — z dnia 28 grudnia 1989 r. w sprawie sporządzania niektórych poświadczeń przez organy administracji państwowej 1170
448 — z dnia 30 grudnia 1989 r. w sprawie ceł na towary przywożone z zagranicy 1170
449 — z dnia 30 grudnia 1989 r. w sprawie ustanowienia czasowych ograniczeń wywozu niektórych towarów 1185

ROZPORZĄDZENIE

- 450 — Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1989 r. w sprawie opodatkowania podatkiem obrotowym niektórych towarów sprowadzonych przez osoby fizyczne lub nadesłanych tym osobom z zagranicy 1186

444

USTAWA

z dnia 29 grudnia 1989 r.

o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Art. 1. W Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1976 r. Nr 7, poz. 36, z 1980 r. Nr 22, poz. 81, z 1982 r. Nr 11, poz. 83, z 1983 r. Nr 39, poz. 175, z 1987 r. Nr 14, poz. 82, z 1988 r. Nr 19, poz. 129 i z 1989 r. Nr 19, poz. 101) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł otrzymuje brzmienie:
„Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej”;
- 2) wstęp skreśla się;
- 3) tytuł rozdziału 1 otrzymuje brzmienie: „Podstawy ustroju politycznego i gospodarczego”;
- 4) art. 1—8 otrzymują brzmienie:

„Art. 1. Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

Art. 2. 1. W Rzeczypospolitej Polskiej władza zwierzchnia należy do Narodu.

2. Naród sprawuje władzę przez swych przedstawicieli wybieranych do Sejmu, Senatu i do rad narodowych; sprawowanie władzy następuje także poprzez wyrażanie woli w drodze referendum. Zasady i tryb przeprowadzania referendum określa ustawa.

Art. 3. 1. Przestrzeganie praw Rzeczypospolitej Polskiej jest podstawowym obowiązkiem każdego organu państwa.

2. Wszystkie organy władzy i administracji państwowej działają na podstawie przepisów prawa.

Art. 4. 1. Partie polityczne zrzeszają na zasadach dobrowolności i równości obywateli Rzeczypospolitej Polskiej w celu wpływania metodami demokratycznymi na kształtowanie polityki państwa.

2. O sprzeczności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznej orzeka Trybunał Konstytucyjny.

Art. 5. Rzeczpospolita Polska gwarantuje udział samorządu terytorialnego w sprawowaniu władzy oraz swobodę działalności innych form samorządu.

Art. 6. Rzeczpospolita Polska gwarantuje swobodę działalności gospodarczej bez względu na formę własności; ograniczenie tej swobody może nastąpić jedynie w ustawie.

Art. 7. Rzeczpospolita Polska chroni własność i prawo dziedziczenia oraz poręcza całkowitą ochronę własności osobistej. Wywłaszcze-

*) Ostatni w 1989 r.

nie jest dopuszczalne wyłącznie na cele publiczne i za słusznym odszkodowaniem.

- Art. 8. Siły zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej stoją na straży suwerenności i niepodległości Narodu Polskiego, jego bezpieczeństwa i pokoju.”;
- 5) art. 9 i 10 skreśla się;
  - 6) oznaczenie i tytuł rozdziału 2 skreśla się;
  - 7) art. 11—19 skreśla się;
  - 8) w tytule rozdziału 3, w art. 20 ust. 1, w art. 26 ust. 1 i 2, w tytule rozdziału 3a, w art. 32 ust. 1 i 2, w art. 32a ust. 3, w art. 32c ust. 1, w art. 32f w zdaniu wstępnym oraz w pkt 2 i 4, w art. 32i ust. 1 i 2, w art. 37 ust. 1, w art. 41 pkt 10, w art. 57, 58, 63 i 67, w art. 68 ust. 1, w art. 69 ust. 1, w art. 70 ust. 1, w art. 71, w art. 72 ust. 1, w art. 73 ust. 1, w art. 74, 75, 76 i 77, w art. 78 ust. 1 i 3, w art. 79 ust. 1, 2, 3 i 5, w art. 80, w art. 81 ust. 1, w art. 82 ust. 1, w art. 83 ust. 1, w art. 84 ust. 1 i 3, w art. 85, w art. 86 ust. 1, w art. 87 ust. 1, w art. 88, 89, 90 i 91, w art. 92 ust. 2, w art. 93 ust. 1, w tytule rozdziału 10, w art. 103 ust. 2 i 3, w art. 104, 105 i 106 użyte w różnych przypadkach wyrazy „Polska Rzeczpospolita Ludowa” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „Rzeczpospolita Polska”;
  - 9) w art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Sejm jako najwyższy wyraziciel woli Narodu urzeczywistnia jego suwerenne prawa.”;
  - 10) w art. 24:
    - a) ust. 1 skreśla się,
    - b) w ust. 3 wyrazy „i narodowego planu społeczno-gospodarczego” skreśla się;
  - 11) w art. 27 w ust. 2:
    - a) w zdaniu pierwszym wyrazy „projekty narodowego planu społeczno-gospodarczego oraz” zastępuje się wyrazem „projekty”,
    - b) w zdaniu drugim wyrazy „Uchwalony przez Sejm narodowy plan społeczno-gospodarczy” zastępuje się wyrazami „Uchwaloną przez Sejm”;
  - 12) w art. 30 wyrazy „narodowego planu społeczno-gospodarczego lub” skreśla się;
  - 13) w art. 41:
    - a) w pkt 2 wyrazy „uchwała i równocześnie przedstawia Sejmowi i Senatowi projekt narodowego planu społeczno-gospodarczego na okres kilkuletni” skreśla się,
    - b) pkt 3 skreśla się,
    - c) w pkt 5 wyrazy „narodowego planu społeczno-gospodarczego i” skreśla się;
  - 14) w art. 56 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Wymiar sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Pol-

skiej sprawują: Sąd Najwyższy, sądy powszechne i sądy szczególne.”;

- 15) w art. 59 wyrazy „wojewódzkich, rejonowych” zastępuje się wyrazem „powszechnych”;
- 16) art. 64 otrzymuje brzmienie:
„Art. 64. 1. Prokuratura strzeże praworządności oraz czuwa nad ściganiem przestępstw.
2. Prokuratura podlega Ministrowi Sprawiedliwości, który sprawuje funkcje Prokuratora Generalnego.
3. Tryb powoływania i odwoływania prokuratorów oraz zasady organizacji i postępowania organów prokuratury określa ustawa.”;
- 17) art. 65 i 66 skreśla się;
- 18) w art. 85 wyraz „socjalistycznego” zastępuje się wyrazem „obywatelskiego”;
- 19) w art. 103 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Godłem Rzeczypospolitej Polskiej jest wizerunek orła białego w koronie w czerwonym polu.”

Art. 2. Do czasu wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 64 ust. 3 Konstytucji, nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 1990 r., prokuratura działa na dotychczasowych zasadach.

Art. 3. Zachowują moc wszelkie dokumenty urzędowe sporządzone na drukach, formularzach i blankietach z napisem „Polska Rzeczpospolita Ludowa” oraz opatrzone godłem lub pieczęciami z godłem dotychczasowego wzoru, a także znaki pieniężne, ordery i odznaczenia zawierające taki napis lub godło.

Art. 4. 1. Po wejściu w życie niniejszej ustawy mogą być sporządzane dokumenty urzędowe na drukach, formularzach i blankietach oraz nadawane ordery i odznaczenia z napisem lub godłem, o których mowa w art. 3, do ich wyczerpania, jak również mogą być emitowane znaki pieniężne zawierające ten napis lub godło — nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 1995 r.

2. Pieczęcie z napisem „Polska Rzeczpospolita Ludowa” oraz pieczęcie zawierające godło dotychczasowego wzoru mogą być używane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1995 r., a tablice urzędowe z tym napisem lub godłem — nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1992 r.

3. Znaki sił zbrojnych dotychczasowych wzorów mogą być używane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1995 r.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:
W. Jaruzelski

445

USTAWA

z dnia 28 grudnia 1989 r.

Prawo celne.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje zasady obrotu towarowego z zagranicą, obowiązki celne, zasady postępowania celnego oraz ustrój organów celnych.

2. W postępowaniu przed organami celnymi stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) towar — każdą rzecz ruchomą, jak również energię

- elektryczną, ciepłą lub inną, która może być przedmiotem obrotu z zagranicą,
- 2) towar celny — towar stanowiący przedmiot obrotu towarowego z zagranicą, podlegający dozorowi celnemu i kontroli celnej,
  - 3) obrót towarowy z zagranicą — przywóz towarów z zagranicy, wywóz towarów za granicę oraz przewóz towarów przez polski obszar celny, niezależnie od sposobu ich przemieszczania przez granicę celną,
  - 4) polski obszar celny — terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
  - 5) granica celna — granicę państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; za granicę celną uważa się również odpowiednio oznaczoną linię odgraniczającą wolny obszar celny lub skład celny od pozostałej części polskiego obszaru celnego,
  - 6) podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą — osobę fizyczną, prawną lub jednostkę nie posiadającą osobowości prawnej, dokonującą obrotu towarowego z zagranicą na własny rachunek i we własnym imieniu,
  - 7) podróżny — każdą osobę fizyczną zamieszkujejącą w kraju lub za granicą, która przekracza granicę celną na podstawie dokumentów określonych w przepisach odrębnych, w celu czasowego pobytu odpowiednio za granicą lub w kraju,
  - 8) osoba przemieszczająca się — każdą osobę fizyczną, która zamieszkiwała przez okres co najmniej 6 miesięcy w kraju lub za granicą z zamiarem stałego pobytu i przekracza granicę celną na podstawie dokumentów określonych w przepisach odrębnych, w celu stałego zamieszkania odpowiednio za granicą lub w kraju; uprawnienia do stałego zamieszkania w kraju dotychczasowego pobytu określa się według ustawodawstwa tego kraju,
  - 9) dozór celny — czynności sprawdzające i nadzorcze wykonywane przez organy celne w celu zapewnienia nienaruszalności i tożsamości towarów celnych oraz miejsc odprawy celnej,
  - 10) zamknięcia celne — plomby, pieczęcie lub inne znaki urzędowe, nakładane przez urzędy celne lub inne upoważnione do tego polskie jednostki organizacyjne oraz przez organy celne państw obcych na towary celne, pomieszczenia, składy celne, magazyny celne, środki przewozowe lub na ich części,
  - 11) kontrola celna — czynności sprawdzające podejmowane przez organy celne w celu zabezpieczenia zgodności obrotu towarowego z zagranicą z prawem i umowami międzynarodowymi,
  - 12) odprawa celna — decyzję organu celnego zawierającą rozstrzygnięcie o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę celną oraz o wymiarze należności celnych,
  - 13) miejsce odprawy celnej — odpowiednio oznaczone tereny, pomieszczenia, składy celne, magazyny, rampy i place lub ich określone części przeznaczone do dokonywania kontroli celnej i odprawy celnej lub do przejściowego złożenia towarów celnych, wyznaczone przez zainteresowane jednostki organizacyjne w uzgodnieniu z dyrektorem urzędu celnego; miejscem odprawy celnej są również kolejowe środki przewozowe przewożące podróżnych w komunikacji międzynarodowej w czasie jazdy, po odpowiednio oznaczonym odcinku drogi kolejowej,
  - 14) kraj pochodzenia:
    - a) produktów przyrody — kraj, w którym płody zostały wyhodowane, zebrane, wydobyte lub w inny sposób uzyskane,
    - b) zasobów morza i dna morskiego, jak również przetworów z nich wytworzonych na morzu — kraj, którego przedsiębiorstwo dokonało połowów, wydobycia lub przetworzenia,
    - c) wyrobów gotowych lub półgotowych — kraj, w którym wyroby zostały wytworzone,
    - d) produktów przyrody oraz wyrobów poddanych obróbce lub przeróbce — kraj, w którym dokonano obróbki lub przeróbki, jeżeli co najmniej 50% ogólnej ich wartości przypada na koszt robocizny i materiałów tego kraju,chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej,
  - 15) należności celne — cła i inne opłaty przewidziane w ustawie.

Rozdział 2

Zasady obrotu towarowego z zagranicą

Art. 3. Obrót towarowy z zagranicą jest dozwolony każdemu na równych prawach, z zachowaniem warunków i ograniczeń określonych w przepisach prawa i umowach międzynarodowych.

Art. 4. 1. Przywóz towarów z zagranicy podlega cłu, z wyjątkami określonymi w przepisach prawa.

2. Podstawą wymiaru cła jest wartość celna towaru, o której mowa w art. 25 ust. 1.

3. Podstawą wymiaru cła może być również ilość lub masa netto przewożonego towaru.

4. Wysokość cła ustala się przez zastosowanie stawki celnej do podstawy wymiaru cła.

5. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia:

1) określa stawki celne,

2) może zawiesić pobieranie ceł w przypadkach uzasadnionych potrzebami gospodarczymi lub społecznymi.

Art. 5. 1. Obrót towarowy z zagranicą jest zakazany, jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne zakazują posiadania, rozpowszechniania lub obrotu towarami będącymi przedmiotem tego obrotu.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ celny:

1) cofa natychmiast towar za granicę lub na polski obszar celny, chyba że umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują jego przepadek,

2) może orzec przepadek towaru, jeżeli jego cofnięcie jest niemożliwe.

3. Koszty cofnięcia towaru, jego sprzedaży lub likwidacji w inny sposób ponosi podmiot dokonujący obrotu.

Art. 6. 1. Jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne uzależniają posiadanie, obrót lub rozpowszechnianie towarów od spełnienia określonych wymogów, to obrót z zagranicą tymi towarami może być dokonany pod warunkiem spełnienia tych wymogów.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ celny:

1) poleca podmiotowi dokonującemu obrotu towarem zwrócić go za granicę lub na polski obszar celny, z zastrzeżeniem art. 53 ust. 1, chyba że umowy mię-

dzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują natychmiastowy przepadek,

- 2) może orzec przepadek towaru, jeżeli jego zwrot jest niemożliwy.

Przepis art. 5 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do towarów niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia lub środowiska naturalnego oraz łatwo psujących się. W takich przypadkach przepisy art. 5 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 7. 1. Pozwolenie na przywóz towarów z zagranicy i na wywóz towarów za granicę jest wymagane, jeżeli przedmiotem przywozu lub wywozu są:

- 1) towary, którymi obrót z zagranicą wymaga koncesji,
- 2) towary, na których przywóz lub wywóz są ustanowione kontyngenty ilościowe lub wartościowe albo czasowe ograniczenia,
- 3) towary, którymi obrót jest dokonywany na podstawie umów międzynarodowych przewidujących rozliczenia w jednostkach rozrachunkowych stosowanych w handlu zagranicznym,
- 4) dokumentacja naukowo-techniczna, jeżeli jest przedmiotem wywozu,
- 5) czasowo przywożone lub wywożone środki produkcji i środki transportu wydierżawione, wynajęte lub oddane do użytkowania, w celu prowadzenia działalności gospodarczej.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w porozumieniu z Ministrem Rynku Wewnętrznego może, w drodze rozporządzenia, ustanawiać kontyngenty ilościowe lub wartościowe na przywóz towarów na polski obszar celny lub ich wywóz za granicę.

3. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą ogłasza:

- 1) wykaz towarów, na których przywóz lub wywóz są ustanowione w umowach międzynarodowych kontyngenty ilościowe lub wartościowe albo czasowe ograniczenia,
- 2) wykaz krajów, z którymi obrót towarowy jest dokonywany na podstawie umów międzynarodowych, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

Art. 8. Pozwolenie może być udzielone podmiotowi dokonującemu obrotu towarowego z zagranicą na przywóz lub wywóz określonego towaru lub grupy towarów ze wskazaniem kraju lub grupy krajów, z którymi ma być dokonany ten obrót.

Art. 9. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może ustanawiać czasowe ograniczenia obrotu towarowego z zagranicą, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej albo interes gospodarczy lub interes narodowy kraju.

Art. 10. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić stawki celne ryczałtowe na towary przywożone przez podróżnych lub w obrocie pocztowym, jeżeli przywóz tych towarów nie stanowi działalności gospodarczej.

Art. 11. Przewóz towarów przez polski obszar celny jest wolny od wymogu uzyskania pozwolenia, ograniczeń ilościowych i wartościowych oraz od cła.

Art. 12. 1. Na zasadzie wzajemności wolny jest od cła oraz od wymogu uzyskania pozwolenia przywóz i wywóz towarów przeznaczonych do użytku:

- 1) urzędowego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych

w Polsce, a także organizacji międzynarodowych mających siedzibę lub placówkę w Polsce,

- 2) osobistego uwierzytelnionych w Polsce szefów przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, osób należących do personelu dyplomatycznego tych przedstawicielstw i misji specjalnych, osób należących do personelu organizacji międzynarodowych oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych, jak również pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin,
- 3) osobistego urzędników konsularnych państw obcych oraz pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin,
- 4) osobistego osób nie korzystających z immunitetów, a należących do cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Polsce.

2. Zwolnienie określone w ust. 1 następuje z zastrzeżeniem nieodstępowania towarów w okresie 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej osobom innym niż ustalone w tym ustępie.

Art. 13. Przywóz z zagranicy i wywóz za granicę wartości dewizowych nie podlega cłu i nie wymaga pozwolenia, o którym mowa w art. 7.

Art. 14. 1. Przywóz towarów z zagranicy w ramach ustanowionych norm jest wolny od cła i od wymaganego zgodnie z art. 7 pozwolenia, jeżeli przedmiotem przywozu są:

- 1) rzeczy osobistego użytku potrzebne podróżnemu w czasie podróży i pobytu w kraju, przywożone ze sobą albo w bagażu przywożonym odrębnie,
- 2) środki spożywcze przywożone przez podróżnego ze sobą, potrzebne do spożycia w czasie podróży do miejsca przeznaczenia,
- 3) wyroby spirytusowe, winiarskie i tytoniowe przywożone ze sobą przez podróżnego w wieku od lat 18,
- 4) rzeczy zwyczajowo traktowane jako upominki, których ilość i rodzaj nie wskazują na przeznaczenie handlowe,
- 5) zwierzęta zwyczajowo hodowane w mieszkaniach, przywożone ze sobą przez podróżnych,
- 6) rzeczy stanowiące mienie podróżnego przebywającego czasowo odpowiednio — za granicą albo w kraju — przez co najmniej 6 miesięcy w związku z zatrudnieniem, studiami, działalnością naukowo-badawczą lub leczeniem, służące do użytku domowego lub zawodowego,
- 7) rzeczy stanowiące mienie osoby przesiedlającej się, które służyły jej do użytku osobistego, domowego lub zawodowego albo do prowadzenia działalności gospodarczej,
- 8) rzeczy pochodzące ze spadku po osobie zmarłej za granicą, przypadające na podstawie prawa spadkowego bezpośrednio spadkobiercy zamieszkałemu w kraju,
- 9) mienie rewindykowane,
- 10) wydobyte lub uzyskane w zamian za wydobyte i przywożone przez polskie statki morskie lub przez statki obce w czarterze polskim zasoby morza lub dna morskiego, jak również przetwory z nich wytwarzane na morzu oraz przywożone z powrotem urzą-

- dzenia, materiały, opakowania i części zamienne przeznaczone do wydobycia tych zasobów i ich przetworzenia,
- 11) towary przyłączone za granicą do rzeczy wywiezionych z Polski, przy naprawie w ramach umowy gwarancyjnej,
  - 12) rzeczy potrzebne do użytku urzędowego międzynarodowym przedsiębiorstwom mającym siedzibę lub placówkę w Polsce oraz zagranicznym instytucjom, organizacjom i przedsiębiorstwom mającym placówkę w Polsce, z zastrzeżeniem nieodstępowania w ciągu 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej i pod warunkiem wzajemności,
  - 13) rzeczy przywożone w ramach pomocy udzielonej przez rządy państw obcych oraz międzynarodowe organizacje międzyrządowe,
  - 14) rzeczy stanowiące pomoc humanitarną otrzymywane przez jednostki organizacyjne statutowo powołane do realizacji takiej pomocy,
  - 15) rzeczy otrzymywane przez fundacje przeznaczone do działalności statutowej, nie stanowiącej działalności gospodarczej,
  - 16) wzory, modele, próbki i materiały nie mające wartości handlowej, służące do reklamy lub akwizycji, przywożone przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą,
  - 17) przywożone przez organizatorów lub uczestników międzynarodowych wystaw, targów, zawodów, konkursów — w związku z tymi imprezami:
    - a) materiały reklamowe i nagrody przeznaczone do rozdania,
    - b) środki spożywcze, wyroby spirytusowe i winiarskie oraz wyroby tytoniowe, przeznaczone na przyjęcia i spotkania o charakterze reprezentacyjnym,
    - c) towary przeznaczone do budowy, wyposażenia i dekoracji stoisk uczestników imprez,
  - 18) przywożone przez organizatorów międzynarodowych loterii fantowych towary określone w pkt 17 lit.a),
  - 19) rzeczy otrzymane przez uczestników imprez międzynarodowych określonych w pkt 17 i 18, tytułem nagrody w związku z uczestnictwem w takiej imprezie,
  - 20) wyposażenie oraz zapasy niezbędne do eksploatacji środka przewozowego, w tym materiały pędne w zbiorniku paliwa wbudowanym fabrycznie na stałe do środka przewozowego oraz oleje i smary,
  - 21) rzeczy nabyte za granicą przez polskich przewoźników lub spedytorów, niezbędne do kontynuowania eksploatacji środka przewozowego za granicą,
  - 22) środki spożywcze przeznaczone do spożycia w środku przewozowym przez członków obsługi i pasażerów, w międzynarodowych przewozach towarów i pasażerów,
  - 23) środek przewozowy uzyskany tytułem odszkodowania w zamian za dopuszczony do czasowego wywozu taki środek zniszczony w wypadku,
  - 24) trumny i urny ze zwłokami lub szczątkami,
  - 25) tablice i emblematy nagrobkowe oraz inne przedmioty służące do utrzymania lub ozdoby grobów i pomników, jeżeli nie są przeznaczone do działalności gospodarczej,
  - 26) rzeczy otrzymane bezpłatnie przez jednostki budżetowe, przeznaczone do ich działalności,
  - 27) środki farmaceutyczne, artykuły sanitarne, sprzęt i urządzenia medyczne nabyte przez organizacje społeczne za środki dewizowe pochodzące z funduszy społecznych oraz środki farmaceutyczne i artykuły sanitarne przeznaczone do badań naukowych i rejestracyjnych,
  - 28) rzeczy przywożone w małych przesyłkach pocztowych, jeżeli odprawa celna przesyłek w kraju nadania odbywa się na podstawie porozumienia międzynarodowego,
  - 29) rzeczy przeznaczone dla osób zamieszkałych w kraju, jeżeli zgodnie z porozumieniami międzynarodowymi są zwolnione od cła w kraju wywozu,
  - 30) towary celne, które zostały przez podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą przekazane na rzecz Skarbu Państwa i przyjęte nieodpłatnie bez obciążeń innych niż należności celne,
  - 31) towary celne, których odbiorcy nie można ustalić lub których odbiorca nie podejmuje, a ich wartość jest niższa niż łączne koszty sprzedaży, przewozu, przechowania i składowe,
  - 32) towary celne, które na skutek działania siły wyższej uległy zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym używanie w czasie przewozu do miejsca odpraw celnych lub w miejscu odprawy,
  - 33) zwracane towary celne stanowiące resztki powstałe przy uszlachetnieniu, naprawie, wyładunku, przeładunku, rozbiórce lub innych podobnych czynnościach, nadające się jedynie na surowce wtórne,
  - 34) katalizatory przeznaczone do uszlachetnienia, przetworzenia lub przetworzenia towarów przywiezionych czasowo z zagranicy,
  - 35) opakowania jednostkowe spełniające funkcje reklamowo-akwizycyjne, etykiety, nalepki, szablony, wykroje, znaki firmowe, instrukcje obsługi przeznaczone do wykorzystania w toku produkcji towarów przeznaczonych do wywozu za granicę,
  - 36) pomoce naukowe i aparatura badawczo-pomiarowa, służące wyłącznie do celów dydaktycznych lub badawczych, przywożone dla szkół, instytucji i placówek naukowych oraz jednostek badawczo-rozwojowych, z wyłączeniem przywożonych do działalności gospodarczej,
  - 37) towary przywożone w ramach realizacji umów zawartych przez polskie podmioty gospodarcze z kontrahentami zagranicznymi o bezpośredniej współpracy produkcyjnej i naukowo-technicznej w zakresie przewidzianym w umowach międzynarodowych,
  - 38) towary celne, które przed podjęciem do obrotu na polskim obszarze celnym uległy zniszczeniu lub przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w drodze rozporządzenia:
- 1) ustanowi normy ilościowe lub wartościowe towarów określonych w ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 6,
  - 2) może ustanowić normy ilościowe towarów określonych w ust. 1 pkt 1, 7, 17, 18 i 22,
  - 3) może wyłączać lub ograniczać uprawnienia określone w ust. 1 pkt 4, w odniesieniu do podróży wielokrotnie w ciągu roku kalendarzowego przekraczających granicę celną,
  - 4) ustali okres objęcia zwolnieniem od cła rzeczy, o których mowa w ust. 1 pkt 6 i 7.

Art. 15. Zwalnia się od cła towary dopuszczane do czasowego przywozu, jeżeli ich powrotny wywóz nie nastąpił wskutek zniszczenia towaru albo jego utraty nie zawinionej przez podmiot dokonujący obrotu towarowego, jeżeli zostały przedstawione dowody stwierdzające przyczyny niewywieżenia towaru.

Art. 16. Zwalnia się od cła i od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7 towary przywożone w ramach realizacji umów międzynarodowych o tworzeniu wspólnych przedsiębiorstw, w zakresie przewidzianym tymi umowami.

Art. 17. 1. Przedmiotem przywozu na polski obszar celný lub wywozu za granicę na czas oznaczony (czasowy przywóz i czasowy wywóz) mogą być towary:

- 1) przeznaczone do naprawienia, uszlachetnienia, przetworzenia lub przetworzenia,
- 2) środki produkcji i środki transportu wydierżawione, wynajęte lub oddane do użytkowania, przywożone lub wywożone w celu prowadzenia działalności gospodarczej,
- 3) środki transportu inne niż określone w pkt 2,
- 4) przeznaczone do przeprowadzenia prób,
- 5) próbki i wzory przywożone lub wywożone do akwizycji,
- 6) modele i wzory produkcyjne,
- 7) opakowania do wielokrotnego użytku,
- 8) przeznaczone na aukcje, targi i wystawy,
- 9) przeznaczone do użytku w związku z prowadzeniem wypraw naukowych, wysokogórskich, speleologicznych oraz prac naukowo-badawczych,
- 10) niezbędne do obsługi zjazdów, konkursów, występów artystycznych oraz do twórczości filmowej lub telewizyjnej.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, może określić inne towary, które mogą być przedmiotem czasowego przywozu lub czasowego wywozu.

3. Przywóz, o którym mowa w ust. 1, wymaga złożenia zabezpieczenia majątkowego w wysokości równej kwocie cła, z wyjątkiem przypadków gdy:

- 1) zobowiązany jest Skarb Państwa,
- 2) przewidują to umowy międzynarodowe,
- 3) przedmiotem czasowego obrotu są środki transportu i środki produkcji, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.

4. Środki transportu, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zarejestrowane za granicą mogą być przedmiotem czasowego przywozu, jeżeli przywóz jest dokonywany przez:

- 1) podmioty mające siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą,
- 2) podróżnych czasowo przebywających za granicą w związku z zatrudnieniem, studiami, działalnością naukowo-badawczą lub leczeniem, gdy w tym czasie przybywają do Polski na pobyt czasowy.

5. Środki transportu, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zarejestrowane w Polsce, mogą być przedmiotem czasowego wywozu, jeżeli wywóz jest dokonywany przez:

- 1) podmioty mające siedzibę lub miejsce zamieszkania w Polsce,
- 2) podróżnych czasowo przebywających w Polsce w związku z zatrudnieniem, studiami, działalnością naukowo-badawczą lub leczeniem, gdy w tym czasie wyjeżdżają za granicę na pobyt czasowy,

3) osoby wyjeżdżające samochodami wynajętymi od podmiotu mającego siedzibę w Polsce, prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie wynajmu samochodów.

Art. 18. Jeżeli w ustalonym terminie podmiot zobowiązany nie wywozi z powrotem za granicę lub nie przywozi z powrotem do kraju towaru będącego przedmiotem czasowego przywozu lub wywozu, albo zostały naruszone inne warunki ustalone w odprawie celnej, odprawa taka staje się odprawą ostateczną, a podmiot ten jest zobowiązany do uiszczenia cła przywozowego i opłaty manipulacyjnej dodatkowej.

Art. 19. 1. Termin powrotnego przywozu lub wywozu uważa się za zachowany, jeżeli w ciągu 30 dni od jego upływu dostarczony towar do urzędu celnego i zgłoszony do odprawy celnej w powrotnym jego przywozie lub wywozie. W takim przypadku zabezpieczenie podlega zwrotowi.

2. Ubytki naturalne lub inne zmiany w towarze, uzasadnione celem czasowego przywozu lub wywozu, nie stanowią przeszkody do uznania, że obowiązek powrotnego przywozu lub wywozu został dopełniony.

3. Dyrektor urzędu celnego może uznać opóźnienie powrotnego przywozu lub wywozu towaru za usprawiedliwione, jeżeli naruszenie terminu powrotnego przywozu lub wywozu nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych lub zostało spowodowane okolicznościami zasługującymi na uwzględnienie. W takim przypadku zabezpieczenie podlega zwrotowi i nie wymaga się uiszczenia należności celnych.

Art. 20. 1. Powrotny wywóz towaru za granicę jest wolny od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7, a powrotny przywóz towaru do kraju jest wolny od takiego pozwolenia i od cła, jeżeli tożsamość towaru została ustalona w sposób nie budzący wątpliwości na podstawie przedstawionych dokumentów pierwotnej odprawy celnej.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 podmiotowi, który uprzednio dokonał przywozu z zagranicy towaru będącego przedmiotem powrotnego wywozu zwraca się:

- 1) pobrane cło, jeżeli powrotny wywóz następuje w okresie do 6 miesięcy licząc od daty dokonania odprawy celnej pierwotnej,
- 2) 50% pobranego cła, jeżeli powrotny wywóz następuje w okresie od 6 do 12 miesięcy od daty dokonania odprawy celnej pierwotnej.

Od zwracanego cła nie płaci się odsetek.

Art. 21. 1. Obrót towarowy z zagranicą może być dokonywany tylko przez przejścia graniczne przeznaczone i otwarte dla ruchu granicznego.

2. Obrót towarowy przez inne przejścia może się odbywać za zgodą dyrektora urzędu celnego.

Art. 22. 1. Obrót towarowy z zagranicą podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.

2. Kontroli celnej podlega również towar przeznaczony do wywozu za granicę, jeżeli na wniosek podmiotu dokonującego obrotu kontrola celna ma być przeprowadzona poza stałym miejscem odprawy celnej.

Art. 23. 1. Cło wymierza się według stanu towaru w dniu dokonania zgłoszenia celnego i według stawek w tym dniu obowiązujących.

2. W razie niedostarczenia towaru celnego do kontroli celnej lub usunięcia go spod kontroli, cło wymierza

się według stawek obowiązujących w dniu, w którym towar należało dostarczyć lub w którym go usunięto, albo — jeżeli dni tych nie można ustalić — w dniu, w którym ujawniono niedostarczenie lub usunięcie towaru.

Art. 24. Towar może być podjęty do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę tylko po dokonaniu odprawy celnej.

Rozdział 3

Wartość celna towaru

Art. 25. 1. Wartością celną towaru jest cena zapłacona lub mająca być zapłaconą za towar zgłoszony do odprawy celnej (wartość transakcyjna).

2. Do wartości transakcyjnej dolicza się następujące koszty w niej nie ujęte, a faktycznie poniesione przez kupującego:

- 1) prowizji zapłaconych w związku ze sprzedażą,
- 2) pakowania towaru,
- 3) kontenerów, o ile w zakresie postępowania celnego są one traktowane łącznie z towarem.
- 4) należności i opłat licencyjnych, które kupujący musiał zapłacić jako warunek sprzedaży towaru,
- 5) przychodów lub innych korzyści z odprzedaży, wykorzystania lub innych dyspozycji w stosunku do towaru, które bezpośrednio lub pośrednio przypadły sprzedawcy,
- 6) związane z dostarczeniem przez kupującego, bezpłatnie lub po cenie niższej od rynkowej, rzeczy lub usług wykorzystanych w związku z wytworzeniem lub sprzedażą towaru.

3. Rzeczami lub usługami, o których mowa w ust. 2 pkt 6, są:

- 1) materiały, komponenty, części i podobne rzeczy, które stanowią część składową lub przynależność towaru,
- 2) narzędzia, odlewy, formy i podobne rzeczy wykorzystane przy wytworzeniu towaru,
- 3) materiały, surowce, barwniki i inne rzeczy zużyte w procesie produkcji,
- 4) prace inżynierskie, badawczo-rozwojowe, projektowe, artystyczne oraz szkice i plany niezbędne do wytworzenia towaru.

4. Od wartości transakcyjnej odlicza się ujęte w niej koszty transportu towaru, w tym rozładunku, opłat portowych i innych opłat związanych z transportem, a także koszty ubezpieczenia towaru.

5. W przypadku jeżeli nie można ustalić wartości transakcyjnej, wartość celną towaru ustala się w sposób określony w art. 27—30.

Art. 26. 1. Wartość transakcyjna nie może być przyjęta za wartość celną towaru, w przypadkach gdy:

- 1) na kupującego zostały nałożone ograniczenia w dysponowaniu lub używaniu towaru, chyba że ograniczenia te są wymagane przez prawo, dotyczą określenia obszaru, na którym towar może być odprzedawany, albo nie powodują istotnego zmniejszenia jego wartości,
- 2) sprzedaż lub cena towaru zostały uzależnione od warunku lub spełnienia świadczenia, których wartości nie można ustalić,

3) nie można wyodrębnić i odliczyć przychodów lub innych korzyści, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5,

4) kupujący i sprzedawca są ze sobą powiązani, chyba że po zbadaniu okoliczności sprzedaży okaże się, że związek między kupującym a sprzedawcą nie miał wpływu na ustalenie ceny lub wartość transakcyjna jest bardzo zbliżona do wartości ustalonej zgodnie z art. 25.

2. Osoby uważa się za powiązane ze sobą, jeżeli:

- 1) jedna z osób jest dyrektorem albo członkiem organu zarządzającego lub kontrolnego drugiej,
- 2) dyrektor albo członek organu zarządzającego lub kontrolnego jednej osoby jest jednocześnie dyrektorem albo członkiem organu zarządzającego lub kontrolnego drugiej osoby,
- 3) są współnikami,
- 4) jedna z osób jest pracodawcą drugiej,
- 5) jedna z osób posiada lub dysponuje, bezpośrednio lub pośrednio, prawami głosu lub udziałem w kapitale zakładowym, wynoszącymi co najmniej 5% wszystkich praw głosu lub 5% kapitału zakładowego drugiej osoby,
- 6) dwie osoby znajdują się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą trzeciej osoby,
- 7) dwie osoby wspólnie kontrolują, bezpośrednio lub pośrednio, trzecią osobę,
- 8) są spokrewnione lub spowinowaczone do drugiego stopnia.

Art. 27. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1, za wartość celną przyjmuje się wartość transakcyjną identycznego towaru wprowadzanego na polski obszar celny, sprzedanego w tym samym lub zbliżonym czasie co towar, dla którego jest ustalana wartość celna.

2. Niewielkie różnice w wyglądzie zewnętrznym nie są przeszkodą dla uznania za identyczne towarów, które poza tym są identyczne pod każdym względem, włączając cechy fizyczne, jakość i ogólny wygląd.

3. Ustalając wartość transakcyjną identycznego towaru należy uwzględnić różnice w wartości wynikające z okoliczności sprzedaży, w tym szczebla obrotu i ilości sprzedawanych towarów.

4. W przypadku gdy na podstawie niniejszego artykułu zostanie ustalona więcej niż jedna wartość transakcyjna identycznego towaru, za wartość celną przyjmuje się najniższą wartość transakcyjną.

Art. 28. 1. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1, nie można ustalić wartości transakcyjnej identycznego towaru, za wartość celną przyjmuje się wartość transakcyjną podobnego towaru wprowadzanego na polski obszar celny, sprzedanego w tym samym lub zbliżonym czasie co towar, dla którego jest ustalana wartość celna.

2. Podobnymi, w rozumieniu ust. 1, są towary, które nie będąc podobnymi pod każdym względem, posiadają podobne cechy i skład materiałowy, co pozwala im pełnić te same funkcje i traktować je jako towary handlowo zamienne.

3. Przepisy art. 27 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 29. 1. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1, nie można ustalić wartości transakcyjnej

identycznego lub podobnego towaru, wartość celna jest ustalana w sposób określony w ust. 2—4, a gdyby okazało się to niemożliwe — zgodnie z art. 30. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą ma prawo żądać, aby ustalenie wartości celnej, jeżeli jest to możliwe, nastąpiło na podstawie art. 30.

2. W przypadku gdy towar, dla którego jest ustalana wartość celna bądź identyczny lub podobny towar są przedmiotem sprzedaży na polskim obszarze celnym w nie zmienionym stanie, za wartość celną przyjmuje się cenę sprzedaży dokonanej między nie powiązаныmi ze sobą osobami, w tym samym lub zbliżonym czasie nie przekraczającym 90 dni od dnia przywozu towaru, dla którego jest ustalana wartość celna, pomniejszona o:

- 1) prowizje, zysk i koszty sprzedaży podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, zawarte w cenie odprzedaży,
- 2) koszty transportu i ubezpieczenia poniesione przy dostarczaniu towaru,
- 3) cło, podatki i inne obciążenia publiczne związane z przywozem lub sprzedażą towaru.

3. Jeżeli towary, o których mowa w ust. 2, nie są przedmiotem sprzedaży na polskim obszarze celnym w nie zmienionym stanie, na wniosek podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, ceną sprzedaży, o której mowa w ust. 2, jest cena sprzedaży przetworzonego towaru, pomniejszona o koszty przetworzenia.

4. Przepis art. 27 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 30. 1. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1, nie można ustalić wartości celnej w sposób określony w art. 27—29, za wartość tę przyjmuje się sumę:

- 1) kosztów produkcji,
- 2) zysku i kosztów ogólnych, w wysokości zwyczajowo wliczanej w cenę sprzedaży towarów tego samego rodzaju lub gatunku przez producentów w państwie, z którego towar jest przywożony,
- 3) korzyści związanych z dostarczeniem rzeczy lub usług, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 6,
- 4) kosztów opakowania towaru.

2. W przypadku niemożności obliczenia wartości celnej towaru w sposób określony w ust. 1, ustalenie wartości celnej nastąpi przy wykorzystaniu wyników uzyskanych przy stosowaniu art. 27—30.

Rozdział 4

Wolne obszary celne i składy celne

Art. 31. 1. Na polskim obszarze celnym mogą być ustanawiane wolne obszary celne i składy celne.

2. Wolnym obszarem celnym jest wyodrębniona część polskiego obszaru celnego, traktowana jako zagranica, na której terenie może być prowadzona działalność gospodarcza przez polskie, zagraniczne i międzynarodowe podmioty gospodarcze.

3. Składem celnym jest wyodrębniona część polskiego obszaru celnego, traktowana jako zagranica, na której terenie podmioty gospodarcze mające siedzibę na terytorium Polski mogą składać i przechowywać towary oraz dokonywać ich konsygnacji, konfekcjonowania, uszlachetnienia, przerobu, przetworzenia, montażu lub naprawy.

Art. 32. 1. Wolne obszary celne, w drodze rozporządzenia, ustanawia Rada Ministrów.

2. Rada Ministrów ustanawiając wolne obszary celne określa ich granice, sposób odgraniczenia wolnego obszaru celnego od pozostałego polskiego obszaru celnego oraz podmioty zobowiązane do wykonania tego odgraniczenia.

Art. 33. 1. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a pozostałym polskim obszarem celnym odbywa się zgodnie z przepisami niniejszej ustawy.

2. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić dodatkowe zwolnienia celne i inne ułatwienia celne dla obrotu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 34. 1. Do obrotu towarowego między wolnym obszarem celnym a zagranicą stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 i 6.

2. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a zagranicą jest wolny od kontyngentów ilościowych i wartościowych, pozwoleń i należności celnych.

3. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a zagranicą podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.

4. Towary wprowadzane do wolnego obszaru celnego podlegają zgłoszeniu do statystyki państwowej.

Art. 35. Zakładanie i prowadzenie składów celnych wymaga uzyskania zezwolenia Prezesa Głównego Urzędu Cel. Do zezwoleń stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324), z tym że odmowa wydania zezwolenia, jego cofnięcie lub ograniczenie zakresu działalności w stosunku do wniosku może nastąpić także w przypadkach, gdy lokalizacja składu, stan pomieszczenia, w którym ma być lub jest prowadzony skład albo stan wyposażenia tego pomieszczenia uniemożliwiają lub znacznie utrudniają organom celnym sprawowanie dozoru celnego lub kontroli celnej.

Art. 36. Do obrotu towarowego między składem celnym a pozostałym polskim obszarem celnym i zagranicą stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 i 6.

Art. 37. Złożenie towaru w składzie celnym wymaga zezwolenia dyrektora urzędu celnego.

Art. 38. 1. Towary złożone w składzie celnym mogą być tam składowane lub przechowywane przez okres 3 lat.

2. Dyrektor właściwego miejscowo urzędu celnego może przedłużyć okres, o którym mowa w ust. 1, jednak nie więcej niż o 12 miesięcy.

3. Towary nie podjęte ze składu lub nie wywiezione za granicę celną w ustalonym okresie składowania lub przechowywania podlegają sprzedaży celem pokrycia ciężących na nich należności celnych.

Art. 39. 1. Działalność gospodarcza prowadzona w składzie celnym podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.

2. Prowadzone w składzie celnym rejestry, księgi i inne dokumenty podlegają kontroli organów celnych.

3. Dla celów kontrolnych organy celne mogą w szczególności:

- 1) zobowiązać prowadzącego skład celny, aby skład miał podwójne zamknięcie (zamknięcie przez prowadzącego skład i zamknięcie celne) oraz do prowadzenia rejestru składowanych towarów,
- 2) ustanowić stały lub okresowy dozór celny,
- 3) dokonywać okresowo inwentaryzacji składowanych towarów.

Rozdział 5

Obowiązki celne

Art. 40. 1. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą jest obowiązany dostarczyć do granicznego miejsca odpraw celnych i zgłosić do odprawy celnej towary będące przedmiotem tego obrotu.

2. Przewoźnik lub spedytor przewożący przez granicę państwową towary jest obowiązany dostarczyć je do granicznego miejsca odpraw celnych oraz przedstawić organowi celnemu dokumenty dotyczące tych towarów.

3. Podmiot wprowadzający towar na polski obszar celny w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2 jest obowiązany zawiadomić o tym najbliższy urząd celny.

Art. 41. 1. Podmiot zgłaszający towar do odprawy celnej jest obowiązany do wykonywania czynności przygotowawczych do kontroli celnej, a w szczególności do rozpakowania, okazania i po kontroli zapakowania towaru do dalszego przewozu.

2. Podmiot inny niż określony w ust. 1, posiadający towar celny poddany dozorowi celnemu, jest obowiązany do wykonywania czynności przygotowawczych do kontroli celnej, a zwłaszcza do otwarcia przesyłki, rozpakowania i okazania towaru oraz zapakowania go po zakończeniu czynności przez organ celny.

Art. 42. Osoba przewożąca towar celny przekazany w związku z przekazaniem sprawy, o którym mowa w art. 45 ust. 5, jest obowiązana dostarczyć go do urzędu celnego wskazanego w dokumencie przekazowym.

Art. 43. Przewoźnik i spedytor są obowiązani do zawiadomienia granicznego urzędu celnego o przeładunku towaru między granicą państwową a granicznym miejscem odprawy celnej dokonany bez udziału funkcjonariusza celnego. Zawiadomienia należy dokonać jednocześnie z dostarczeniem towaru przywiezionego z zagranicy albo przed wywozem towaru wywożonego.

Art. 44. Prowadzący magazyn celny lub skład celny jest obowiązany prowadzić ewidencję przechowywanych towarów w sposób uzgodniony z urzędem celnym.

Rozdział 6

Postępowanie celne

Art. 45. 1. Postępowanie w sprawach z zakresu pozwoleń na przywóz i wywóz towarów prowadzi Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, może określić sprawy, w których pozwolenia na przywóz i wywóz będą wydawały organy celne.

3. Postępowanie w sprawach z zakresu ceł antydumpingowych oraz zezwoleń na zakładanie i prowadzenie składów celnych prowadzi Prezes Głównego Urzędu Ceł.

4. Postępowanie celne w sprawach innych niż określone w ust. 1 i 3 prowadzi dyrektor urzędu celnego, do którego towar dostarczono lub ma być dostarczony.

5. Dyrektor urzędu celnego może na wniosek strony lub z urzędu przekazać sprawę do rozpatrzenia dyrektorowi innego urzędu celnego, jeżeli wymaga tego interes strony lub ważne względy służbowe; przekazanie sprawy jest wiążące.

Art. 46. 1. Dozór celny i kontrolę celną wykonują funkcjonariusze celni.

2. Funkcjonariusze celni w celu wykonania dozoru celnego i kontroli celnej mogą:

- 1) legitymować osoby przekraczające granicę celną,
- 2) wchodzić na podstawie legitymacji służbowej na terytory i do pomieszczeń.

Art. 47. Organ celny wszczyna postępowanie z urzędu, jeżeli:

- 1) nie można ustalić podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą,
- 2) podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą nie wykonuje obowiązków określonych w ustawie,
- 3) zachodzi uzasadnione podejrzenie naruszenia zastrzeżenia, pod którym zastosowano zwolnienia celne, o których mowa w art. 12 ust. 2 i art. 14 pkt 12 i art. 122 ust. 1,
- 4) towar celny jest przywożony, wywożony lub przewożony w obrocie pocztowym.

Art. 48. Osobę fizyczną uważa się za dokonującą obrotu z zagranicą towarami, którymi bezpośrednio władza podczas kontroli celnej, chyba że odpowiednimi dokumentami wykaże, że obrotu tymi towarami dokonuje inny podmiot.

Art. 49. Organ celny prowadzący postępowanie może:

- 1) zażądać urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentu sporządzonego w języku obcym,
- 2) odmówić przyjęcia dokumentu zagranicznego nie legalizowanego przez właściwe polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub polski urząd konsularny, jeżeli wiarygodność dokumentu budzi wątpliwości albo wymóg legalizacji wynika z odrębnych przepisów prawa lub umowy.

Art. 50. 1. Podmiot dokonujący obrotu z zagranicą towarem, którego rodzaj i ilość wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej, składa wnioski o wszczęcie postępowania celnego w formie pisemnej.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, składane przez podmiot mający miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej powinny zawierać:

- 1) numer konta w banku dewizowym podmiotu dokonującego obrotu,
- 2) numer przewidzianego w przepisach odrębnych identyfikatora statystycznego podmiotu dokonującego obrotu.

Do wniosku należy dołączyć fakturę.

3. W przypadkach innych niż określone w ust. 1 wnioski o wszczęcie postępowania mogą być złożone w formie ustnej.

4. Prezes Głównego Urzędu Ceł, w drodze zarządzenia, określi inne niż określone w ust. 2 wymogi, jakie powinny spełniać wnioski o wszczęcie postępowania, sposób wypełniania wniosków oraz dokumenty, które należy do nich dołączyć.

Art. 51. Wniosek o wydanie pozwolenia na przywóz i wywóz towaru powinien być złożony nie później niż 30 dni przed przewidywanym dostarczeniem towaru do miejsca odprawy celnej. Termin ten może ulec skróceniu.

Art. 52. 1. Zgłoszenie celne dotyczące towaru będą-

cego przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą nie stanowiącego działalności gospodarczej, dokonywanego przez podróżnych i osoby przemieszczające się, powinno być złożone z chwilą przystąpienia funkcjonariusza do kontroli celnej.

2. W przypadkach innych niż określono w ust. 1:

- 1) zgłoszenie celne dotyczące towaru przywożonego z zagranicy powinno być złożone w terminie 14 dni od dnia, w którym towar dostarczono do miejsca odprawy celnej,
- 2) zgłoszenie celne dotyczące towaru wywożonego za granicę powinno być złożone w dniu dostarczenia towaru do miejsca odprawy celnej albo z chwilą przystąpienia funkcjonariusza do kontroli celnej.

3. Zgłoszenie celne żywych zwierząt, owoców i roślin w stanie świeżym oraz materiałów niebezpiecznych powinno być złożone w dniu ich dostarczenia do miejsca odprawy celnej, bez względu na inne okoliczności.

Art. 53. 1. Organ celny, w drodze decyzji, pozostawia bez rozpoznania wnioski o wszczęcie postępowania, do którego nie dołączono niezbędnych załączników lub nie odpowiadający wymaganiom określonym w przepisach ustawy albo złożony przez osobę nieuprawnioną, jeżeli w terminie 7 dni pomimo wezwania nie uzupełniono braków.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, wniosek zwraca się osobie, która go złożyła.

3. Pozostawienie wniosku bez rozpoznania nie przerywa biegu terminu do jego złożenia określonego w przepisach ustawy.

Art. 54. 1. Pozwolenia na przywóz lub wywóz określonego towaru lub grupy towarów udziela się na czas oznaczony, ze wskazaniem kraju lub grupy krajów, z którymi obrót ten ma być dokonany. W pozwoleniu może być ustalony obowiązek spełnienia określonych warunków.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą udziela, odmawia udzielenia, cofa i zmienia pozwolenia; przepis stosuje się odpowiednio do organów, o których mowa w art. 45 ust. 2.

Art. 55. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą lub organy, o których mowa w art. 45 ust. 2, mogą odmówić udzielenia pozwolenia na przywóz lub wywóz, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej, ważny interes gospodarczy lub interes narodowy kraju oraz w przypadku wcześniejszego rozdysponowania ustanowionych kontyngentów.

Art. 56. Pozwolenie może być cofnięte przez organ, który je wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą nie spełnia określonych w nim warunków.

Art. 57. Pozwolenie może być zmienione przez organ, który je wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej, ważny interes gospodarczy lub interes narodowy kraju.

Art. 58. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) sposób rozdysponowania kontyngentów, o których mowa w art. 7 ust. 2 lub ustanowionych na podstawie art. 9,
- 2) sposób i tryb ewidencjonowania udzielonych pozwoleń,

3) wymogi, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia oraz wzory formularzy stosowanych w postępowaniu w sprawach dotyczących pozwoleń.

Art. 59. 1. Przekroczenie przez podróżnego granicy celnej przez przejście odpowiednio oznaczone jako przeznaczone dla osób posiadających wyłącznie towary, którymi obrót z zagranicą jest wolny od należności celnych i innych ograniczeń wynikających z ustawy, traktuje się jako zgłoszenie do odprawy celnej takich towarów.

2. W przypadkach, gdy podróżny przekroczył granicę celną przez przejście, o którym mowa w ust. 1, i towary, które posiadał nie zostały poddane kontroli celnej, uważa się, że towary te zostały dopuszczone do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę.

Art. 60. 1. Dyrektor urzędu celnego może, w celu umożliwienia prawidłowego zgłoszenia towarów, na wnioski podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, zezwolić na zbadanie towaru i pobranie próbek przed zgłoszeniem towaru do odprawy celnej; czynności te mogą odbyć się tylko w obecności funkcjonariusza celnego oraz przedstawiciela przewoźnika, zarządu magazynu lub składu celnego, w którym towar się znajduje.

2. Do czasu rozpoczęcia przez funkcjonariusza celnego zewnętrznych oględzin towaru zgłaszający może sprostować zgłoszenie do odprawy celnej.

Art. 61. 1. Miejsca odpraw celnych i znajdujące się w nich towary celne podlegają dozorowi celnemu.

2. Urząd celny może na wniosek strony lub z urzędu ustanowić dozór celny nad towarami celnymi znajdującymi się poza miejscami odpraw celnych oraz nad pomieszczeniami, placami i środkami przewozowymi nie będącymi miejscami takich odpraw.

Art. 62. Dozór celny sprawuje się przez:

- 1) dokonywanie oględzin miejsc odpraw celnych towarów celnych, opakowań, zamknięć celnych i dokumentów,
- 2) przeprowadzanie rewizji celnej towarów celnych i środków przewozowych,
- 3) strzeżenie towarów celnych lub miejsc odpraw celnych albo pomieszczeń, placów i środków przewozowych nie będących miejscami odpraw celnych,
- 4) konwojowanie towarów celnych lub środków przewozowych,
- 5) nakładanie zamknięć celnych na towary celne, pomieszczenia lub środki przewozowe.

Art. 63. Kontrolę celną sprawuje się w szczególności przez:

- 1) przeprowadzanie rewizji celnej towarów i środków przewozowych oraz dokonywanie przeszukania terenów i pomieszczeń służących do ich przechowywania,
- 2) dokonywanie przeszukania osób przekraczających granicę państwową oraz doprowadzanie tych osób do urzędu celnego na czas niezbędny do przeprowadzenia kontroli,
- 3) dokonywanie czynności określonych w pkt 1 i 2 w stosunku do osób przebywających w miejscu odprawy celnej,
- 4) przeszukiwanie, z udziałem organu pocztowego, przesyłek pocztowych, wyłącznie w celu sprawdzenia, czy nie zawierają one towaru, którym obrót z zagranicą podlega należnościom celnym albo innym ograniczeniom określonym w niniejszej ustawie,

- 5) badanie dokumentów dotyczących obrotu towarowego z zagranicą,
- 6) sprawdzanie prawidłowości realizacji zastrzeżeń, pod którymi udzielono zwolnień celnych.

Art. 64. 1. Po przyjęciu zgłoszenia celnego organ celny przeprowadza oględziny zewnętrzne oraz rewizję celną towaru.

2. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że osoba przekraczająca granicę celną ukryła na sobie towary celem ominięcia obowiązku ich zgłoszenia do odprawy celnej, organ celny może przeprowadzić przeszukanie osobiste podejrzonej osoby. Przeszukanie osobiste może być przeprowadzone tylko przez osobę tej samej płci, w zastosowanym do tego celu pomieszczeniu i w sposób nie naruszający godności osobistej przeszukiwanego.

3. Oględziny zewnętrzne polegają na ustaleniu stanu zamknięć celnych, ilości sztuk, znaków, numerów i stanu opakowania oraz sprawdzeniu w miarę potrzeby masy brutto towaru.

4. Rewizja celna polega na:

- 1) ustaleniu rodzaju, ilości oraz w razie potrzeby wartości celnej towaru,
- 2) przeszukaniu i zbadaniu, czy przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą jest towar nie zgłoszony.

5. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą ma prawo być obecny przy rewizji celnej.

Art. 65. Organ celny może — dla ustalenia rodzaju towaru — pobierać jego próbki, a także zażądać od zgłaszającego towar do odprawy celnej opisów, rysunków, zdjęć fotograficznych lub dokonania innych niezbędnych czynności.

Art. 66. Wolne od rewizji celnej są:

- 1) na zasadzie wzajemności:
  - a) przedmioty określone w art. 12 ust. 1 pkt 1—3,
  - b) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przesyłane do obcych przedstawicielstw, urzędów konsularnych i misji specjalnych w Polsce oraz przez nie wysyłane,
- 2) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przesyłane między Ministerstwem Spraw Zagranicznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi i misjami specjalnymi za granicą.

Art. 67. 1. Po zakończeniu kontroli organ celny wydaje decyzję o dopuszczeniu do obrotu na polskim obszarze celnym lub wywozu za granicę zgłoszonego towaru oraz o wymiarze należności celnych.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, powinna być bezzwłocznie doręczona stronie.

3. W przypadku obrotu towarowego z zagranicą dokonywanego przez podróżnych decyzja o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę może być wydana w formie ustnej.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 3, powinna być bezzwłocznie ogłoszona stronie.

Art. 68. 1. W przypadku czasowego przywozu lub wywozu organ celny określa w decyzji termin, na jaki towar został dopuszczony do obrotu na polskim obszarze celnym lub wywozu za granicę. W decyzji można ustalić obowiązek spełnienia określonych warunków. Przepisy art. 67 stosuje się odpowiednio.

2. Organ celny uznaje odprawę celną czasową za odprawę celną ostateczną, jeżeli strona uczyniła zadość wymaganiom takiej odprawy.

3. Organ celny może zastosować przepis ust. 2 na wniosek strony złożony po upływie terminu powrotnego przywozu lub wywozu, wymierzając zarazem opłatę manipulacyjną dodatkową.

Art. 69. 1. W przypadkach dopuszczenia towaru do powrotnego wywozu za granicę albo do powrotnego przywozu do kraju poza obrotem czasowym, pierwotną decyzję uchyla się w części dotyczącej:

- 1) dopuszczenia towaru odpowiednio do obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę,
- 2) kwoty cła podlegającej zwrotowi.

2. Zwrotu cła dokonuje się na pisemny wniosek podmiotu, który uprzednio dokonał obrotu z zagranicą towarem będącym przedmiotem powrotnego wywozu albo przywozu, jeżeli od dnia odprawy pierwotnej nie minęło więcej niż 12 miesięcy.

Art. 70. 1. Za wydanie pozwolenia pobiera się opłatę, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

2. Organy celne pobierają następujące opłaty:

- 1) depozytową — za przechowywanie towarów celnych w depozycie urzędu celnego,
- 2) manipulacyjną — za wykonywanie czynności kontroli celnej, w zakresie ustalonym przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą,
- 3) manipulacyjną dodatkową — za niewykonanie w terminie obowiązków celnych, o których mowa w art. 42 oraz art. 52 ust. 2 i 3,
- 4) za sprawowanie, na wniosek strony, dozoru celnego.

3. W przypadku ujawnienia, w wyniku rewizji celnej środka przewozowego, towaru celnego nie zgłoszonego do odprawy celnej, od przewoźnika lub spedytora pobiera się opłatę manipulacyjną dodatkową w wysokości wartości celnej towaru.

4. Środki finansowe uzyskane z opłat, o których mowa w ust. 1—3, przeznaczają się na usprawnienie funkcjonowania organów celnych.

5. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) stawki opłat za wydanie pozwolenia oraz przypadki, w których opłat tych nie pobiera się,
- 2) stawki opłat depozytowych, manipulacyjnych dodatkowych oraz za sprawowanie dozoru celnego,
- 3) czynności kontroli celnej, za które pobierane są opłaty manipulacyjne, oraz stawki tych opłat,
- 4) zasady rozdysponowania środków, o których mowa w ust. 4.

Art. 71. 1. Od przewozu towarów przez polski obszar celny nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70 ust. 1—3, z wyjątkiem opłat za sprawowanie dozoru celnego, opłat manipulacyjnych i opłat manipulacyjnych dodatkowych, jeżeli takie zostały ustanowione w odniesieniu do przewozu towarów.

2. Od przywozu towarów określonych w art. 12 nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70, z wyjątkiem opłat depozytowych.

3. Od przywozu z zagranicy i wywozu za granicę wartości dewizowych nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70, z wyjątkiem opłat depozytowych.

4. W razie naruszenia zastrzeżenia, o którym mowa w art. 12 ust. 2 i art. 14 pkt 12 oraz art. 122 ust. 1, pobiera się opłatę manipulacyjną dodatkową, a także odsetki od tej opłaty i od cła, licząc od dnia naruszenia zastrzeżenia.

Art. 72. Przewoźnicy lub spedytorzy są obowiązani, niezależnie od uzgodnień z innymi organami, do uzgodnienia z dyrektorami właściwych miejscowo urzędów celnych rozkładów jazdy środków przewozowych, a zwłaszcza czasu i miejsca przekraczania przez te środki granicy państwowej oraz czasu ich postoju w przejściach granicznych.

Art. 73. Przewoźnicy, spedytorzy, zarządy portów morskich, rzecznych i lotniczych, kapitanaty portów, prowadzący magazyny i składy celne są obowiązani zawiadamiać graniczne organy celne o zdarzeniach związanych z przemieszczaniem środków przewozowych przez granicę państwową w zakresie, trybie i terminach uzgodnionych z dyrektorami tych urzędów celnych.

Art. 74. 1. Przewoźnicy lub spedytorzy przewożący towary celne są obowiązani, na żądanie organów celnych, do utworzenia i utrzymywania przy określonych urzędach celnych:

- 1) magazynów celnych przeznaczonych do złożenia towarów na czas niezbędny dla potrzeb kontroli celnej,
- 2) agencji celnych powołanych do załatwiania formalności celnych na zlecenie podmiotów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą.

2. Agencje celne wykonujące powierzone czynności z zakresu dozoru celnego i kontroli celnej mogą tworzyć i utrzymywać magazyny celne.

3. Prowadzący magazyn celny jest obowiązany przyjmując do magazynu towary podlegające kontroli celnej na czas niezbędny dla potrzeb tej kontroli.

Art. 75. Prowadzący magazyn celny lub skład celny jest obowiązany uzgodnić z właściwym organem celnym regulamin prowadzenia magazynu lub składu oraz zapewnić wykonanie prac związanych z dokonywaniem czynności z zakresu kontroli celnej.

Art. 76. 1. Należności celne mogą być zabezpieczone na majątku podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą przed terminem płatności, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie zostaną one uiszczone.

2. Towar celny może być przez organy celne zatrzymany lub zajęty w celu zabezpieczenia należności celnych do czasu ich uiszczenia. Zatrzymanie lub zajęcie towaru celnego może być dokonane bez względu na prawa osób trzecich i z pierwszeństwem przed wszystkimi obciążeniami lub przywilejami.

Art. 77. 1. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą jest obowiązany wykonać decyzję:

- 1) o wymiarze należności celnych przez uiszczenie tych należności w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna,
- 2) o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę przez podjęcie towaru z miejsca odprawy celnej w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna; w uzasadnionych przypadkach na wniosek strony termin ten może ulec przedłużeniu na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy.

2. Dyrektor urzędu celnego może wyrazić zgodę na podjęcie towaru przez podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą przed uiszczeniem wymierzonych należności celnych, po przyjęciu zabezpieczenia majątkowego tych należności,

Art. 78. 1. W razie zgłoszenia do odprawy celnej towaru przez podmiot, który nie ma wymaganego pozwolenia przywozu, wywozu lub przewozu lub nie uiszcza wymierzonych należności celnych, przewożony towar podlega odpowiednio natychmiastowemu zwrotowi z powrotem za granicę lub z powrotem na polski obszar celny albo złożeniu w magazynie celnym, na koszt podmiotu dokonującego obrotu.

2. Jeżeli natychmiastowy zwrot towaru albo jego złożenie w magazynie celnym są utrudnione lub niemożliwe, towar podlega przechowaniu w depozycie urzędu celnego.

Art. 79. 1. Pobrane należności celne zwraca się osobie uprawnionej, jeżeli stwierdzono, że były one nienależne.

2. Należności celne określone w ust. 1 zwraca się z urzędu w terminie 14 dni od dnia, w którym stwierdzono okoliczności określone w ust. 1.

Art. 80. 1. Należności celne pobrane od towarów przywiezionych z zagranicy w postaci surowców, materiałów, półfabrykatów lub elementów kooperacyjnych, zużytych przy wyrobieniu towarów wywiezionych w obrocie towarowym z zagranicą, zwraca się producentowi tych towarów w terminie 30 dni od dnia wywozu.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi tryb zwrotu należności celnych od towarów określonych w ust. 1.

3. Od zwracanych należności celnych nie płaci się odsetek.

Art. 81. 1. Od należności celnych nie uiszczonych w terminie pobiera się odsetki.

2. Od należności celnych zwracanych na podstawie art. 79 ust. 1 płaci się odsetki.

Art. 82. 1. Przekazanie, o którym mowa w art. 45 ust. 5, następuje w drodze postanowienia, w którym określa się termin dostarczenia towaru, rodzaj i ilość towaru oraz organ celny, do którego należy towar dostarczyć, i osobę zobowiązaną do jego dostarczenia.

2. Przed wydaniem postanowienia organ celny może dokonać oględzin zewnętrznych i rewizji celnej przekazywanego towaru.

3. Organ celny może uzależnić dokonanie przekazu od zabezpieczenia majątkowego należności celnych.

4. Termin, o którym mowa w ust. 1, nie może być dłuższy niż 14 dni.

Art. 83. 1. Nie można wydać decyzji w sprawie wymiaru należności celnych po upływie 2 lat od dnia, w którym powstał obowiązek ich uiszczenia.

2. Nadpłaty wynikłe w związku z uchYLENIEM lub zmianą decyzji ustalającej wysokość należności celnych oraz kwoty nadpłacone i nienależnie uiszczonego cła podlegają z urzędu zaliczeniu na zaległe lub bieżące zadłużenie z tego tytułu, a w razie braku takiego zadłużenia — podlegają zwrotowi z urzędu w ciągu roku licząc od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna lub wniesiono niewłaściwą wpłatę.

3. Należności celnych można dochodzić w ciągu 3 lat licząc od dnia, w którym decyzja o ich wymiarze stała się ostateczna.

4. Bieg przedawnienia, o którym mowa w ust. 3, przerywa:

- 1) wszczęcie egzekucji,
- 2) wszczęcie postępowania karnego lub postępowania przed sądem administracyjnym.

5. Po każdym przerwaniu przedawnienie biegnie na nowo począwszy od terminu:

- 1) wniesienia wpłaty,
- 2) ściągnięcia ostatniej wpłaty w trybie egzekucji administracyjnej lub stwierdzenia przez organ egzekucyjny, że egzekucja stała się bezskuteczna,
- 3) uprawomocnienia się wyroku sądu lub innego rozstrzygnięcia wydanego w sprawie karnej skarbowej albo wyroku, lub postanowienia sądu administracyjnego.

6. Przedawnienie uwzględnia się z urzędu.

Art. 84. 1. Towary nie podjęte w ustalonym terminie podlegają sprzedaży na zasadach i w trybie przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, bez dodatkowego zawiadomienia.

2. Z kwoty uzyskanej ze sprzedaży pokrywa się w następującej kolejności:

- 1) koszty sprzedaży,
- 2) koszty przewozu, przeładunku i składowe, poniesione przez Skarb Państwa,
- 3) należności celne,
- 4) należności obciążające towar z mocy innych przepisów.

3. Nadwyżkę pozostałą po pokryciu kosztów i należności ustalonych w ust. 2 zwraca się stronie z zachowaniem przepisów dewizowych. Nadwyżka przechodzi na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli strona nie zgłosi się po jej odbiór w ciągu 12 miesięcy od dnia zawiadomienia lub od dnia, kiedy stwierdzono brak możliwości doręczenia zawiadomienia.

Art. 85. Osoby przebywające za granicą powinny wskazać adres doręczeń w kraju; w razie nieuczynienia tego, mimo pouczenia przez organ celny, pismo wysłane pod ostatnio znanym adresem w kraju lub, jeżeli adresu tego nie ma, podane do wiadomości przez wywieszenie na okres 14 dni w budynku organu administracji celnej uważa się za doręczone.

Art. 86. 1. Urzędy celne prowadzą magazyny depozytowe.

2. W depozycie urzędu celnego czasowo przechowuje się:

- 1) towary celne nie dopuszczone do wolnego lub czasowego obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę, jeżeli zwrot towaru odpowiednio za granicę lub na polski obszar celny albo ich złożenie w magazynie celnym są niemożliwe albo utrudnione,
- 2) towary dopuszczone do wolnego obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę, jeżeli strona uiszczając należności celne zapowiada wniesienie środka odwoławczego od ich wymiaru i w związku z tym towaru nie podejmuje,
- 3) towary zajęte na zabezpieczenie należności celnych,
- 4) towary, w przypadkach przewidzianych w odrębnych przepisach.

2. Termin przechowania towaru w depozycie wynosi 2 miesiące. Termin ten może ulec przedłużeniu nie więcej niż o 4 miesiące.

3. Towary przyjęte do czasowego przechowania w depozycie urzędu celnego mogą być przekazane przez dyrektora urzędu celnego innej osobie do przechowania pod dozorem celnym.

4. Przechowaniu w depozycie nie podlegają towary niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia lub środowiska naturalnego oraz łatwo psujące się.

Art. 87. 1. Należności celne mogą być umorzone w całości lub w części, jeżeli:

- 1) w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innych okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można by dochodzić należności,
- 2) w wyniku egzekucji z majątku dłużnika lub jego wynagrodzenia za pracę, albo z innych dochodów dłużnik lub osoby pozostające na jego utrzymaniu byliby pozbawieni niezbędnych środków utrzymania,
- 3) jest oczywiste, że w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym tych należności celnych nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne,
- 4) dłużnik zmarł nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił ruchomości nie podlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów.

2. Umorzenie należności celnych pociąga za sobą umorzenie odsetek za zwłokę. Jeżeli umorzenie dotyczy części należności celnych, w odpowiednim stosunku do tych należności celnych podlegają umorzeniu odsetki.

3. Jeżeli decyzja o umorzeniu dotyczy tylko części należności celnych, w decyzji należy określić termin zapłaty pozostałej części należności. Jeżeli dłużnik nie dotrzymał terminu zapłaty, decyzja o umorzeniu może być w całości cofnięta.

4. Przepisów ust. 1—3 nie stosuje się do należności celnych, do których uiszczenia jest zobowiązany Skarb Państwa.

Art. 88. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) szczegółowy tryb sprawowania dozoru celnego i kontroli celnej,
- 2) szczegółowy tryb i terminy czasowego przechowania towarów w depozycie urzędu celnego.

Art. 89. Ministrowie Współpracy Gospodarczej z Zagranicą oraz Obrony Narodowej określą sposób odprawy celnej okrętów wojennych i wojskowych statków powietrznych oraz ich załóg.

Art. 90. Prezes Głównego Urzędu Cei, w drodze zarządzenia, określi:

- 1) wypadki, sposób i tryb prowadzenia przez urzędy celne ewidencji towarów będących przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą,
- 2) wzory rejestrów, ksiąg, innych dokumentów ewidencyjnych oraz wzory formularzy używanych w toku sprawowania dozoru celnego, kontroli celnej oraz postępowania celnego,
- 3) sposób i terminy przechowywania dokumentów celnych,
- 4) zamknięcia publicznych przedsiębiorstw przewozowych, uznawane za zamknięcia celne, oraz wzory zamknięć celnych.

Rozdział 7

Cła antydumpingowe

Art. 91. 1. Na towary wprowadzane w polski obszar celny po cenach dumpingowych mogą być nakładane dodatkowo cła antydumpingowe w wysokości nie przekra-

czającej ustalonej różnicy między wartością normalną a ceną eksportową (margines dumpingowy), jeśli następnym importem po cenie dumpingowej jest wyrządzenie lub groźba wyrządzenia rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu, bądź też istotne opóźnienie powstania odpowiedniego przemysłu krajowego.

2. Towar uważa się za wprowadzony, po cenie dumpingowej, jeśli cena eksportowa do polskiego obszaru celnego jest niższa od normalnej wartości podobnego towaru.

Art. 92. Określenie „podobny towar” oznacza towar, który jest jednakowy pod każdym względem z towarem objętym postępowaniem antydumpingowym, lub — w razie braku takiego towaru — towar, który ma cechy charakterystyczne ściśle odpowiadające cechom towaru będącego przedmiotem postępowania antydumpingowego.

Art. 93. 1. Normalną wartością podobnego towaru jest porównywalna cena płacona w normalnym obrocie handlowym za podobny towar przeznaczony do konsumpcji w kraju eksportującym lub kraju pochodzenia.

2. Jeśli na rynkach wewnętrznych kraju eksportującego lub kraju pochodzenia nie ma sprzedaży podobnego towaru w normalnym obrocie handlowym, albo gdy z powodu szczególnej sytuacji rynkowej takie sprzedaże nie zezwalają na dokonanie właściwego porównania, normalną wartością podobnego towaru jest:

- 1) porównywalna cena podobnego towaru w eksporcie do jakiegokolwiek kraju trzeciego, która może być najwyższą ceną eksportową, ale powinna być ceną reprezentatywną, albo
- 2) wartość konstruowana ustalona przez dodanie do kosztów produkcji w kraju pochodzenia — uwzględniających koszty materiałowe, produkcyjne, sprzedaży i administracyjne — rozsądnego zysku, który nie powinien przekraczać normalnie osiąganego zysku ze sprzedaży towarów tego samego rodzaju na rynku wewnętrznym kraju pochodzenia.

3. W przypadku gdy istnieją uzasadnione podstawy do uznania, że cena, po jakiej towar jest oferowany do sprzedaży w kraju pochodzenia, jest niższa od kosztów produkcji, sprzedaż taka może być uznana za nie dokonywaną w normalnym obrocie handlowym.

Art. 94. 1. Ceną eksportową jest cena płacona za towar sprzedany w celu eksportu do Polski.

2. W przypadku gdy nie ustalono ceny eksportowej lub gdy okoliczności transakcji wskazują na to, że pomiędzy eksporterem a importerem lub osobą trzecią istnieją powiązania lub porozumienia kompensacyjne, albo gdy z innych przyczyn ceny aktualnie zapłaconej nie można uznać za wiarygodną, cena eksportowa może zostać skalkulowana na podstawie ceny, po jakiej importowane towary są po raz pierwszy odprzedane niezależnemu nabywcy.

3. Jeżeli towary nie są odprzedawane niezależnemu nabywcy albo jeżeli nie są odprzedawane w takim stanie, w jakim były importowane, cena eksportowa może zostać skalkulowana na jakiegokolwiek uzasadnionej podstawie. W takich przypadkach należy uwzględnić koszty poniesione w związku z importem i odprzedają, włącznie z opłatami celnymi oraz podatkami, a także rozsądny zysk.

Art. 95. 1. W celu ustalenia marginesu dumpingowego porównanie wartości normalnej z ceną eksportową następuje na tym samym szczeblu obrotu, zwykle cenę producenta w odniesieniu do sprzedaży dokonanych możliwie w tym samym czasie. W każdym wypadku uwzględnia się odpowiednio właściwości fizyczne towaru oraz różnice w okolicznościach i warunkach sprzedaży, w tym różnice w opodatkowaniu i innych opłatach publicznych, mające wpływ na wartość rynkową towaru.

2. W przypadku zmiennych cen margines dumpingowy może być ustalany w odniesieniu do każdej transakcji indywidualnie lub w oparciu o najczęściej występującą reprezentatywną cenę bądź przez odniesienie do średniej ważonej ceny.

3. W przypadku występowania różnic marginesu dumpingowego może być on ustalony w formie średniej ważonej.

Art. 96. 1. Do celów ustalania szkody, o której mowa w art. 91 ust. 1, określenie „przemysł krajowy” oznacza wszystkich krajowych producentów wytwarzających podobne towary lub tych z nich, których łączna produkcja stanowi co najmniej połowę ogólnej produkcji krajowej podobnych towarów, z wyjątkiem przypadku gdy:

- 1) producenci są powiązani z eksporterami lub importerami albo sami są importerami towarów, co do których istnieje przypuszczenie, że są sprzedane po cenie dumpingowej; w takim przypadku określenie „przemysł krajowy” może być interpretowane jako oznaczające pozostałych producentów,
- 2) w odniesieniu do danej produkcji mogą istnieć dwa lub więcej konkurencyjne rynki, w ramach których producenci sprzedają całość lub prawie całość swej produkcji danego towaru na tym rynku, a popyt nie jest w istotny sposób zaspokajany przez producentów zlokalizowanych poza tym rynkiem; w takim przypadku producenci w ramach każdego z takich rynków mogą być uważani za odrębny przemysł krajowy.

2. Jeżeli za przemysł krajowy uznano producentów na pewnym obszarze, stosownie do przepisu ust. 1 pkt 2, cła antydumpingowe mogą być nakładane tylko na towary przeznaczone do ostatecznej konsumpcji na tym rynku.

Art. 97. 1. Stwierdzenie wyrządzenia lub groźby wyrządzenia przemysłowi krajowemu rzeczywistej szkody bądź istotnego opóźnienia powstania odpowiedniego przemysłu krajowego, może być oparte jedynie na analizie wpływu importu po cenie dumpingowej na producentów krajowych. Badanie tego wpływu obejmuje ocenę wszystkich istotnych czynników i wskaźników ekonomicznych oddziałujących na stan przemysłu krajowego, a w szczególności:

- 1) wielkości importu po cenie dumpingowej, a zwłaszcza ocenę, czy nastąpił jego istotny wzrost w wielkościach absolutnych lub w stosunku do udziału w produkcji lub konsumpcji krajowej,
- 2) rzeczywistego lub potencjalnego spadku produkcji lub sprzedaży przemysłu krajowego,
- 3) wielkości zatrudnienia w przemyśle krajowym,
- 4) stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych przemysłu krajowego,
- 5) kształtowania się poziomu cen krajowych,

- 6) stanu zapasów,
- 7) wielkości zysku i rentowności producentów krajowych.

2. Stwierdzenie groźby wyrządzenia szkody może nastąpić jedynie wtedy, gdy zgromadzone fakty wskazują na to, że istnieje znaczne prawdopodobieństwo wyrządzenia rzeczywistej szkody krajowemu przemysłowi.

3. Następstwa importu towaru po cenach dumpingowych są oceniane przez jego porównanie z krajową produkcją podobnego towaru, jeśli dostępne dane pozwalają na jej identyfikację w kategoriach takich, jak: proces produkcyjny, sprzedaż przez producentów, zyski. Jeżeli produkcja krajowa podobnego towaru nie może być tak zidentyfikowana, skutki importu towaru określa się przez jego porównanie do najwęższej grupy towarów obejmującej podobny towar, dla której są dostępne dane.

Art. 98. 1. Wszczęcie postępowania antydumpingowego następuje na pisemny wniosek osoby fizycznej lub prawnej albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, występującej w imieniu przemysłu krajowego, złożony Prezesowi Głównego Urzędu Ceł.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien przedstawiać wystarczające dowody istnienia importu po cenie dumpingowej szkody oraz związku przyczynowego między importem po cenie dumpingowej a rzekomą szkodą.

3. Strona wnosząca wniosek może go wycofać w każdym stadium postępowania. W takim przypadku Prezes Głównego Urzędu Ceł umorzy postępowanie, chyba że umorzenie naruszałoby interes gospodarki narodowej.

4. Jeżeli wniosek nie zawiera dowodów, o których mowa w ust. 2, Prezes Głównego Urzędu Ceł odmówi, w drodze decyzji, wszczęcia postępowania.

5. W przypadku posiadania wystarczającego materiału dowodowego Prezes Głównego Urzędu Ceł może wszcząć postępowanie z urzędu.

Art. 99. 1. Po stwierdzeniu, że materiał dowodowy zawarty we wniosku uzasadnia wszczęcie postępowania, Prezes Głównego Urzędu Ceł ogłasza postanowienie o wszczęciu w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski”. W postanowieniu należy określić towar i państwa objęte postępowaniem, a także przedstawić w skróconej formie dane zawarte we wniosku wraz z informacją, że wszystkie zainteresowane podmioty mogą nadsyłać uwagi pisemne oraz wnioski o przedstawienie materiału dowodowego ustnie.

2. O wszczęciu postępowania Prezes Głównego Urzędu Ceł powiadamia na piśmie wszystkich eksporterów i importerów, o których wiadomo, że są bezpośrednio zainteresowani postępowaniem, a także rządy państw eksportujących.

3. Niezwłocznie po wszczęciu postępowania Prezes Głównego Urzędu Ceł przekazuje dowody, o których mowa w art. 98 ust. 2, organowi antymonopolowemu w celu uzyskania, w terminie 80 dni, wstępnego stanowiska, czy wskazują one na to, że objęty postępowaniem import powoduje lub grozi wyrządzeniem rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu bądź istotnie opóźnia powstanie przemysłu krajowego.

Art. 100. 1. Prezes Głównego Urzędu Ceł wyda decyzję o umorzeniu postępowania, w przypadku gdy:

- 1) uznaje, że nie ma sprzedaży po cenie dumpingowej lub margines dumpingu jest nieznaczący,
- 2) organ antymonopolowy wstępnie uzna, że objęty

postępowaniem import nie powoduje i nie grozi wyrządzeniem rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu ani nie opóźnia powstania przemysłu krajowego.

2. W razie niewydania decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Głównego Urzędu Ceł wyda, nie później niż w ciągu 90 dni od dnia złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, postanowienie określające wstępnie towary, w stosunku do których stwierdził sprzedaż po cenie dumpingowej, oraz szacunkowy margines dumpingu.

3. W przypadkach szczególnie złożonych, zwłaszcza gdy zaistnieją trudności z należytym zebraniem i oceną materiału dowodowego, Prezes Głównego Urzędu Ceł — na wniosek lub z urzędu — może przedłużyć termin do wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 2, do 150 dni od dnia złożenia wniosku.

4. Jeżeli wyniki postępowania wskazują na konieczność ochrony przemysłu krajowego przed szkodą w okresie trwania postępowania, na skutek sprzedaży towarów po cenie dumpingowej, Prezes Głównego Urzędu Ceł może postanowieniem, o którym mowa w ust. 2, zabezpieczyć tymczasowo cło antydumpingowe w wysokości nie przekraczającej szacunkowego marginesu dumpingowego, na okres nie przekraczający 4 miesięcy.

5. W przypadku określonym w ust. 4 wprowadzenie towaru objętego postępowaniem do obrotu na polskim obszarze celnym będzie uzależnione od złożenia odpowiedniego zabezpieczenia w wysokości tymczasowego cła antydumpingowego.

6. Orzeczenia Prezesa Głównego Urzędu Ceł, o których mowa w ust. 1—3, podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski”, a także doręczeniu stronom oraz podmiotom, o których mowa w art. 99 ust. 2.

Art. 101. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w art. 100 ust. 2, organ antymonopolowy przedstawia Prezesowi Głównego Urzędu Ceł w terminie 80 dni, a w przypadkach szczególnie złożonych — 140 dni, ostateczne stanowisko w kwestii szkody.

Art. 102. 1. Informacje przekazane przez strony w trakcie postępowania mogą być wykorzystane jedynie na potrzeby tego postępowania.

2. Strona przekazująca informacje mające istotne znaczenie dla jej pozycji konkurencyjnej na rynku może żądać, by była im nadana klauzula poufności. Do wniosku strony zawierającego uzasadnienie żądania należy dołączyć, podlegające udostępnieniu innym uczestnikom postępowania, streszczenie informacji, dla których wystąpiono o nadanie klauzuli poufności.

3. Informacja, której nadano klauzulę poufności, nie może być udostępniona innym uczestnikom postępowania bez zgody strony dostarczającej informacji.

4. W przypadku gdyby żądanie strony o nadanie klauzuli poufności było nieuzasadnione, a strona sprzeciwiała się udostępnieniu informacji innym uczestnikom postępowania, lub gdyby nie dołączono streszczenia, o którym mowa w ust. 2, Prezes Głównego Urzędu Ceł może wydać decyzję na podstawie innych dostępnych dowodów.

Art. 103. 1. Prezes Głównego Urzędu Ceł, uwzględniając ostateczne stanowisko organu antymonopolowego w kwestii szkody, wyda decyzję nie później niż w 90 dni, a w przypadkach szczególnie złożonych — niż w 150 dni, od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w art. 100 ust. 2.

2. W przypadku stwierdzenia, że towary objęte postępowaniem były lub są sprzedawane po cenie dumpingowej, a margines dumpingowy lub wielkość aktualnego bądź potencjalnego importu tych towarów są większe niż niezbędne, oraz że następstwem importu po cenie dumpingowej jest wyrządzenie lub groźba wyrządzenia rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu bądź istotne opóźnienie powstania tego przemysłu, zostanie nałożone cło antydumpingowe w wysokości nie przekraczającej marginesu dumpingowego.

3. Decyzja o nałożeniu cła antydumpingowego określi w szczególności: towar podlegający cłu antydumpingowemu, kraj pochodzenia lub z którego dokonano eksportu, nazwę eksportera oraz wysokość cła antydumpingowego.

4. Cło antydumpingowe nie będzie wymierzone z mocą wsteczną, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Prezes Głównego Urzędu Ceł może wymierzyć cło antydumpingowe od towarów wprowadzonych do obrotu na polskim obszarze celnym nie wcześniej niż 90 dni przed nałożeniem tymczasowego cła antydumpingowego, jeżeli w odniesieniu do towaru objętego cłem:

- 1) istniał w przeszłości dumping powodujący szkodę albo importer wiedział lub powinien był wiedzieć, że eksporter sprzedaje towar po cenie dumpingowej i taki dumping wyrządza szkodę, oraz
- 2) szkoda jest spowodowana sporadycznym dumpingiem, gdy w stosunkowo krótkim czasie następuje masowy import towaru w takim stopniu, że aby wykluczyć powtórzenie się szkody, jest niezbędne nałożenie wsteczne cła antydumpingowego.

6. Prezes Głównego Urzędu Ceł ogłosi decyzję określoną w art. 103 ust. 1 w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski” oraz przekaze ją stronom i podmiotom, o których mowa w art. 99 ust. 2.

Art. 104. 1. Po wszczęciu postępowania, nie później jednak niż do momentu wydania decyzji, strona może złożyć zobowiązanie cenowe polegające w szczególności na określeniu minimalnej ceny eksportowej. Prezes Głównego Urzędu Ceł może przyjąć to zobowiązanie, jeżeli w ten sposób zostanie wyeliminowany szkodliwy wpływ importu po cenie dumpingowej.

2. W przypadku przyjęcia zobowiązania cenowego Prezes Głównego Urzędu Ceł wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, w której potwierdza zobowiązanie cenowe; przepis art. 103 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 105. Prezes Głównego Urzędu Ceł może, z urzędu lub na wniosek strony, uchylić lub zmienić decyzje nakładające cło antydumpingowe, jak również decyzje potwierdzające zobowiązanie cenowe, jeżeli strona przedstawi dowody na to, że w świetle zmienionych okoliczności jest uzasadnione ich uchylenie lub zmiana. Przepisy art. 91—104 stosuje się odpowiednio.

Art. 106. Przepisy niniejszego rozdziału mają odpowiednie zastosowanie w przypadku wprowadzenia do obrotu na polskim obszarze celnym towaru subwencjonowanego przez rząd państwa pochodzenia.

Rozdział 8

Organy celne

Art. 107. 1. Centralnym organem administracji państwowej w sprawach celnych jest Prezes Głównego Urzę-

du Ceł nadzorowany przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

2. Organem administracji państwowej w sprawach celnych jest dyrektor urzędu celnego.

Art. 108. 1. Prezesa Głównego Urzędu Ceł, na wniosek Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

2. Wiceprezesów Głównego Urzędu Ceł, na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Ceł, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

Art. 109. Do zadań Prezesa Głównego Urzędu Ceł należy:

- 1) realizacja polityki celnej państwa,
- 2) współdziałanie w kształtowaniu polityki celnej państwa,
- 3) realizacja budżetu państwa w zakresie ustalonym dla organów celnych,
- 4) sprawowanie nadzoru nad organami celnymi,
- 5) kształtowanie i realizacja polityki kadrowej w organach celnych,
- 6) współpraca z organami celnymi innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi,
- 7) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 110. Zadania określone w art. 109 Prezes Głównego Urzędu Ceł realizuje przy pomocy podległego Urzędu oraz za pośrednictwem dyrektorów urzędów celnych.

Art. 111. Do zadań dyrektora urzędu celnego należy:

- 1) dokonywanie wymiaru i poboru należności celnych,
- 2) dopuszczanie do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę celną towarów będących przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą,
- 3) sprawowanie dozoru celnego i kontroli celnej obrotu towarowego z zagranicą,
- 4) zwalczanie i ściganie przestępstw i wykroczeń w zakresie ustalonym ustawą karną skarbową,
- 5) wykonywanie innych zadań zleconych w przepisach odrębnych.

Art. 112. 1. Organizację Głównego Urzędu Ceł określa statut nadany przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

2. Dyrektorzy urzędów celnych wykonują powierzone im przez Prezesa Głównego Urzędu Ceł zadania przy pomocy podległych urzędów.

3. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, tworzy i znosi urzędy celne, określa ich siedziby oraz właściwość miejscową i rzeczową.

4. Organizację urzędów celnych określa statut nadany przez Prezesa Głównego Urzędu Ceł.

Art. 113. 1. Funkcjonariusze celni wykonują obowiązki służbowe w umundurowaniu.

2. Prezes Głównego Urzędu Ceł określi w drodze zarządzenia:

- 1) zasady przydziału i wzory umundurowania,
- 2) przypadki, w których funkcjonariusze organów celnych wykonują obowiązki służbowe bez umundurowania.

Art. 114. 1. Organy administracji państwowej oraz inne państwowe jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać z organami celnymi oraz zapewnić im niezbędne warunki do wykonywania zadań określonych w ustawie.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi zasady współdziałania organów celnych z organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, oraz zakres ich świadczeń na rzecz organów celnych.

Art. 115. 1. Prezes Głównego Urzędu Ceł, w porozumieniu z właściwym ministrem, może upoważnić inne organy administracji państwowej do wykonywania niektórych zadań organów celnych.

2. Organom administracji państwowej przy wykonywaniu zadań, o których mowa w ust. 1, przysługują prawa i obowiązki organów celnych.

Art. 116. 1. Prezes Głównego Urzędu Ceł może powierzyć podmiotom gospodarczym wykonywanie, na rzecz podmiotów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą, czynności z zakresu dozoru celnego i kontroli celnej (agencja celna).

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi warunki oraz sposób powierzania podmiotom gospodarczym czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 117. Agencjom celnym przy wykonywaniu działalności określonej w art. 116 ust. 1 przysługują prawa i obowiązki urzędów celnych.

Art. 118. 1. Wykonywanie przez agencje celne czynności z zakresu dozoru celnego i kontroli celnej podlega kontroli organów celnych.

2. Prowadzone przez agencje rejestry, księgi i inne dokumenty podlegają kontroli organów celnych.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 119. Postępowania wszczęte i nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają rozpatrzeniu według tej ustawy, z wyjątkiem postępowań w sprawach o udzielenie zwolnienia od cła, które podlegają rozpatrzeniu według ustawy dotychczasowej.

Art. 120. Wydanę na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1975 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1989 r. Nr 35, poz. 193):

- 1) przepisy wykonawcze pozostają w mocy do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z ustawą,

- 2) zlecenia na wykonywanie niektórych czynności należących do zakresu działania organów administracji celnej pozostają w mocy do dnia 31 grudnia 1991 r.

Art. 121. Wydane na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1975 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1989 r. Nr 35, poz. 193):

- 1) pozwolenia na przywóz i wywóz pozostają w mocy do dnia 31 grudnia 1990 r. w zakresie wymaganym ustawą,
- 2) zezwolenia na prowadzenie składów celnych pozostają w mocy do dnia 30 czerwca 1990 r.

Art. 122. 1. Do czasu wygaśnięcia zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej, wydanych na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. z 1989 r. Nr 27, poz. 148 i Nr 74, poz. 442), zwalnia się od cła i od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7, z zastrzeżeniem nieodstępowania w ciągu 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej, towary stanowiące rzeczowy wkład inwestycyjny zagranicznych osób prawnych i fizycznych dla uruchomienia na terytorium Polski działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości, z wyjątkiem surowców, półproduktów i samochodów osobowych.

2. Zwolnienia określone w ust. 1 stosuje się do towarów przywożonych w ramach dewizowych nakładów inwestycyjnych w terminie określonym w zezwoleniu na działalność gospodarczą w zakresie drobnej wytwórczości, wymienionych w wykazie potwierdzonym przez organ wydający zezwolenie.

Art. 123. W ustawie z dnia 23 października 1987 r. o utworzeniu urzędu Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą (Dz. U. Nr 33, poz. 176) w art. 2 w ust. 2 skreśla się pkt 1.

Art. 124. Traci moc ustawa z dnia 26 marca 1975 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1989 r. Nr 35, poz. 193).

Art. 125. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:
W. Jaruzelski

446

USTAWA

z dnia 29 grudnia 1989 r.

o zatrudnieniu.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje działalność państwa w zakresie zatrudnienia.

2. Ustawa ma zastosowanie do poszukujących pracy i ją podejmujących w ramach stosunku pracy. Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do podejmujących pracę

na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy agencyjnej.

Art. 2. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) zakładzie pracy — oznacza to zakład pracy w rozumieniu Kodeksu pracy oraz osobę fizyczną zatrudniającą pracowników w celach zarobkowych,
- 2) organach zatrudnienia — oznacza to terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej w sprawach zatrudnienia odpowiedniego stopnia,

- 3) najniższym wynagrodzeniu — oznacza to najniższe wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w uspołecznionych zakładach pracy, ogłaszane przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski” na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) przeciętnym wynagrodzeniu — oznacza to przeciętne wynagrodzenie miesięczne pracowników zatrudnionych w jednostkach gospodarki uspołecznionej, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski” na podstawie odrębnych przepisów,
- 5) wynagrodzeniu — oznacza to, z zastrzeżeniem ust. 2, wynagrodzenie miesięczne pobierane w ostatnim zakładzie pracy, obliczone według zasad ustalonych dla ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, z wyłączeniem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych,
- 6) zasiłku — oznacza to zasiłek dla bezrobotnych,
- 7) zasiłku szkoleniowym — oznacza to zasiłek wypłacany bezrobotnym w czasie przyuczania do zawodu lub przekwalifikowania,
- 8) bezrobotnym — oznacza to osobę zdolną do pracy i gotową do jej podjęcia w ramach stosunku pracy, pozostającą bez pracy i zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zamieszkania organie zatrudnienia stopnia podstawowego, jeżeli:
- a) nie pobiera emerytury,
  - b) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) gospodarstwa rolnego,
  - c) nie prowadzi działalności gospodarczej lub nie podlega ubezpieczeniu społecznemu z innego tytułu,
- 9) dodatkowym miejscu pracy — oznacza to miejsce pracy utworzone przez zakład pracy na wniosek organu zatrudnienia stopnia podstawowego z przeznaczeniem dla bezrobotnych,
- 10) pracach interwencyjnych — oznacza to wykonywanie w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy pracy inicjowanej lub zorganizowanej dla bezrobotnych przez organ zatrudnienia stopnia podstawowego,
- 11) absolwentów szkół wyższych — oznacza to absolwentów szkół wyższych studiów dziennych w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia studiów, z wyłączeniem absolwentów szkół podlegających Ministrowi Obrony Narodowej lub Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz skierowanych na studia przez organy wojaskowe jako kandydaci na żołnierzy zawodowych,
- 12) absolwentach szkół zawodowych — oznacza to:
- a) absolwentów szkół dla niepracujących w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkół: średnich zawodowych, w tym studiów policealnych, liceów zawodowych, zasadniczych zawodowych,
  - b) osoby, które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży pracującej, absolwentów liceów ogólnokształcących, którzy uzyskali uprawnienia do wykonywania określonego zawodu,
- z wyłączeniem absolwentów szkół podlegających Ministrowi Obrony Narodowej lub Ministrowi Spraw Wewnętrznych,
- 13) cudzoziemcach — oznacza to osoby nie posiadające obywatelstwa polskiego ani karty stałego pobytu w Polsce,
- 14) odpowiedniej pracy — oznacza to pracę odpowiadającą poziomowi wykształcenia bezrobotnego, do której ma on przygotowanie zawodowe lub może ją wykonywać po uprzednim przyuczeniu do zawodu lub przekwalifikowaniu, jeżeli praca ta jest odpowiednia ze względu na stan zdrowia bezrobotnego, a łączny czas dojazdu do pracy i z pracy środkami komunikacji publicznej nie przekracza 3 godzin.
2. Przepisu ust. 1 pkt 5 nie stosuje się do wynagrodzeń, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, art. 15 ust. 6, art. 18 pkt 3 oraz art. 24 ust. 1 pkt 2.

Rozdział 2

Organy i rady zatrudnienia

Art. 3. 1. Zadania określone w ustawie realizują Minister Pracy i Polityki Socjalnej oraz terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej w sprawach zatrudnienia.

2. Terenowym organem administracji państwowej o właściwości szczególnej w sprawach zatrudnienia stopnia wojewódzkiego jest dyrektor wojewódzkiego biura pracy.

3. Wojewoda po zasięgnięciu opinii terenowych organów administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego tworzy rejonowe biura pracy, których kierownicy wykonują zadania terenowego organu administracji państwowej o właściwości szczególnej w sprawach zatrudnienia stopnia podstawowego dla kilku jednostek podziału terytorialnego stopnia podstawowego.

Art. 4. Do zadań dyrektora wojewódzkiego biura pracy należy w szczególności:

- 1) koordynowanie działalności kierowników rejonowych biur pracy na terenie województwa,
- 2) opracowywanie analiz i ocen dotyczących problematyki zatrudnienia w województwie na potrzeby Ministra Pracy i Polityki Socjalnej oraz rad zatrudnienia,
- 3) współdziałanie z radą zatrudnienia i kierownikami rejonowych biur pracy w podejmowaniu przedsięwzięć zmierzających do zapobiegania negatywnym dla pracowników skutkom zwolnień z pracy oraz łagodzenia tych skutków, a zwłaszcza pozyskiwania odpowiednich miejsc pracy, przeszkolenia i przekwalifikowania bezrobotnych oraz tworzenia miejsc pracy dla inwalidów,
- 4) przedstawianie Ministrowi Pracy i Polityki Socjalnej propozycji do planów Funduszu Pracy oraz sprawozdań z wykorzystania środków Funduszu,
- 5) przydzielanie kierownikom rejonowych biur pracy środków Funduszu Pracy oraz kontrolowanie ich wykorzystania,
- 6) kierowanie do pracy za granicą w ramach umów międzynarodowych, o których mowa w art. 26 pkt 1,
- 7) przyjmowanie zgłoszeń od osób podejmujących pracę za granicą na podstawie umów indywidualnych z pracodawcami zagranicznymi,
- 8) wydawanie zezwoleń na zatrudnianie cudzoziemców przez zakłady pracy, z uwzględnieniem sytuacji na wojewódzkim rynku pracy,
- 9) organizowanie i nadzorowanie przemieszczania kadr.

Art. 5. 1. Tworzy się przy Ministrze Pracy i Polityki Socjalnej Naczelną Radę Zatrudnienia jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach zatrudnienia.

2. Do zakresu działania Naczelnej Rady Zatrudnienia należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących zatrudnienia oraz wnioskowanie w sprawie wydania lub zmiany obowiązujących przepisów,
- 2) opiniowanie planów Funduszu Pracy oraz rocznych sprawozdań z działalności tego Funduszu,
- 3) wydawanie opinii w sprawach nabywania akcji lub obligacji oraz wniesienia udziałów do spółek ze środków Funduszu Pracy, a także w sprawach zaciągania kredytów i pożyczek przez Fundusz Pracy,
- 4) przedstawianie Ministrowi Pracy i Polityki Socjalnej okresowych informacji o swojej działalności oraz o działalności rad zatrudnienia.

Art. 6. 1. Tworzy się przy dyrektorach wojewódzkich biur pracy wojewódzkie rady zatrudnienia jako organy opiniodawczo-doradcze.

2. Do zakresu działania wojewódzkich rad zatrudnienia należy w szczególności:

- 1) opiniowanie kierunków zatrudnienia w województwie,
- 2) ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy,
- 3) opiniowanie projektów planów finansowych opracowywanych przez wojewódzkie biura pracy oraz sprawozdań z ich wykonania,
- 4) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i racjonalnego zatrudnienia w województwie,
- 5) ocenianie okresowych sprawozdań z działalności wojewódzkich i rejonowych biur pracy oraz przedstawianie Naczelnej Radzie Zatrudnienia okresowych sprawozdań i wniosków w sprawach zatrudnienia.

Art. 7. 1. Naczelna Rada Zatrudnienia składa się z 24 osób, w równych częściach z przedstawicieli: ogólnokrajowych organizacji międzyzwiązkowych oraz ogólnokrajowych związków zawodowych reprezentatywnych dla pracowników większości zakładów pracy, organizacji pracodawców, organów administracji państwowej oraz samorządów terytorialnych.

2. Wojewódzkie rady zatrudnienia składają się z 16 osób, w równych częściach z przedstawicieli działających na terenie danego województwa organizacji związków zawodowych, pracodawców, organów administracji państwowej oraz samorządu terytorialnego.

3. Członków Naczelnej Rady Zatrudnienia i wojewódzkich rad zatrudnienia powołuje Minister Pracy i Polityki Socjalnej na okres 4 lat. Członkowie Naczelnej Rady Zatrudnienia i wojewódzkich rad zatrudnienia pełnią swoje funkcje społecznie.

4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określi organizację oraz tryb działania Naczelnej Rady Zatrudnienia i wojewódzkich rad zatrudnienia.

Rozdział 3

Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe

Art. 8. 1. Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy osobom poszukującym pracy w uzyskaniu odpo-

wiedniego zatrudnienia oraz zakładom pracy w znalezieniu odpowiednich pracowników. Pośrednictwo pracy prowadzi organy zatrudnienia stopnia podstawowego.

2. Pośrednictwo pracy jest wykonywane nieodpłatnie i opiera się na następujących zasadach:

- 1) dostępności usług pośrednictwa dla wszystkich osób poszukujących pracy oraz dla zakładów pracy,
- 2) dobrowolności — oznaczającej wolne od przymusu korzystanie z usług pośrednictwa pracy dla obu stron,
- 3) równości — oznaczającej obowiązek organów zatrudnienia udzielania wszystkim poszukującym pracy pomocy w znalezieniu zatrudnienia, bez względu na ich narodowość, przynależność do organizacji politycznych, społecznych, na płeć, wyznanie i inne okoliczności,
- 4) jawności — oznaczającej, że każde wolne miejsce pracy zgłoszone do organu, o którym mowa w ust. 1, powinno być podane do wiadomości poszukujących pracy.

Art. 9. Organy zatrudnienia stopnia podstawowego prowadzą rejestr bezrobotnych.

Art. 10. W razie braku możliwości zapewnienia bezrobotnym odpowiedniej pracy, organy zatrudnienia stopnia podstawowego:

- 1) organizują przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie bezrobotnych oraz przyznają i wypłacają zasiłki szkoleniowe w czasie tego przyuczenia lub przekwalifikowania, a także finansują tę działalność,
- 2) inicjują tworzenie dodatkowych miejsc pracy w zakładach pracy i udzielają im pomocy finansowej w tym zakresie,
- 3) inicjują lub organizują oraz finansują prace interwencyjne,
- 4) przyznają i wypłacają zasiłki.

Art. 11. 1. Przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie, o których mowa w art. 10 pkt 1, jest organizowane dla bezrobotnych w razie:

- 1) braku kwalifikacji zawodowych,
- 2) konieczności zmiany kwalifikacji w związku z brakiem propozycji pracy odpowiadających ich kwalifikacjom i stanowi zdrowia,
- 3) utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

2. Przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie nie powinno trwać dłużej niż 6 miesięcy, a w przypadkach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie okres ten może być przedłużony przez organ zatrudnienia do 12 miesięcy.

Art. 12. 1. Wysokość zasiłku szkoleniowego wynosi 80% wynagrodzenia, a dla osób, które utraciły zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy wskutek wypadku przy pracy, w drodze do pracy lub z pracy albo choroby zawodowej — 100% wynagrodzenia.

2. Zasiłek, o którym mowa w ust. 1, nie może być niższy od 40% przeciętnego wynagrodzenia.

3. Wysokość zasiłku szkoleniowego dla osób, które dotychczas nie pracowały, wynosi 125% najniższego wynagrodzenia.

4. Zasiłek, o którym mowa w ust. 1, podwyższa się każdorazowo, począwszy od dnia ogłoszenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego przeciętnego wynagro-

dzienia za kwartał poprzedni, o procent wzrostu tego wynagrodzenia.

5. Osobom pobierającym zasiłki szkoleniowe przysługują na zasadach przewidzianych dla pracowników:

- 1) zasiłki rodzinne,
- 2) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- 3) świadczenia zakładów społecznych służby zdrowia, które są udzielane na podstawie wpisów w legitymacjach ubezpieczeniowych, dokonywanych przez organy zatrudnienia stopnia podstawowego.

Art. 13. 1. Organy zatrudnienia stopnia podstawowego udzielają ze środków Funduszu Pracy pożyczek:

- 1) zakładom pracy na koszty zorganizowania dodatkowych miejsc pracy, a w szczególności na zakup lub najem maszyn oraz na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne dla bezrobotnych skierowanych na te miejsca,
- 2) jednorazowo bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej.

2. Pożyczek udziela się do wysokości dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia na zasadach określonych w umowach.

3. Pożyczki podlegają umorzeniu w 50% pod warunkiem:

- 1) zatrudnienia przez zakład pracy bezrobotnego przez 24 miesiące (ust. 1 pkt 1),
- 2) prowadzenia działalności gospodarczej przez 24 miesiące (ust. 1 pkt 2).

Art. 14. Organy zatrudnienia stopnia podstawowego przyznają zakładom pracy zwrot kosztów związanych z zatrudnieniem bezrobotnych przy pracach interwencyjnych, odpowiadających stawce wynagrodzenia na stanowisku, na którym bezrobotny był zatrudniony, składce na ubezpieczenie społeczne oraz dodatkom i innym świadczeniom, które przysługiwały mu w tym zakładzie pracy.

Art. 15. 1. Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnemu po upływie 7 dni od dnia zarejestrowania, jeżeli nie ma dla niego propozycji odpowiedniej pracy, propozycji przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania, skierowania do prac interwencyjnych lub na utworzone dodatkowe miejsce pracy. Zasiłki wypłaca się w okresach miesięcznych z dołu.

2. Wysokość zasiłku wynosi:

- 1) 70% wynagrodzenia — przez okres pierwszych 3 miesięcy pozostawania bez pracy,
- 2) 50% wynagrodzenia — przez dalsze 6 miesięcy,
- 3) 40% wynagrodzenia — po upływie 9 miesięcy pozostawania bez pracy.

3. Zasiłek nie może być niższy od najniższego wynagrodzenia i przekraczać przeciętnego wynagrodzenia.

4. Bezrobotnym, którzy dotychczas nie pozostawali w stosunku pracy, przysługuje zasiłek w wysokości najniższego wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Bezrobotnym absolwentom, którzy dotychczas nie pracowali, przysługuje zasiłek w wysokości:

- 1) absolwentom szkół wyższych:
  - a) 200% najniższego wynagrodzenia — przez okres pierwszych 3 miesięcy pozostawania bez pracy,
  - b) 150% najniższego wynagrodzenia — przez dalsze 6 miesięcy,

c) najniższego wynagrodzenia — po upływie 9 miesięcy pozostawania bez pracy,

2) absolwentom szkół zawodowych:

- a) 150% najniższego wynagrodzenia — przez okres pierwszych 3 miesięcy,
- b) najniższego wynagrodzenia — po upływie 3 miesięcy pozostawania bez pracy.

6. Zasiłek obniża się o 50%, jeżeli bezrobotny podjął pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zakładzie lub w systemie pracy nakładczej i osiąga wynagrodzenie nie wyższe od najniższego wynagrodzenia. W razie osiągnięcia wyższego wynagrodzenia, zasiłek nie przysługuje.

7. Bezrobotnym pobierającym zasiłki przysługują świadczenia, o których mowa w art. 12 ust. 5 pkt 1 i 3.

Art. 16. 1. Zasiłek nie przysługuje bezrobotnemu, który:

- 1) z przyczyn nieusprawiedliwionych nie stawił się w wyznaczonym terminie w urzędzie organu zatrudnienia stopnia podstawowego w celu otrzymania propozycji pracy,
- 2) odmówił przyjęcia w okresie 30 dni dwóch kolejnych propozycji odpowiedniej pracy albo propozycji przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania niezbędnego do uzyskania pracy,
- 3) odmówił bez uzasadnionej przyczyny wykonywania pracy w ramach prac interwencyjnych,
- 4) pobiera rentę z ubezpieczenia społecznego,
- 5) pobiera świadczenie pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa,
- 6) pobiera zasiłek wychowawczy.

2. W przypadku utraty prawa do zasiłku z powodu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, bezrobotny może ponownie ubiegać się o zasiłek po upływie 30 dni od otrzymania ostatniej propozycji pracy, przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania.

Art. 17. Okresy pobierania zasiłków, o których mowa w art. 12 i 15, wlicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych w wymiarze nie większym niż 24 miesiące, jeżeli bezrobotny pobierający zasiłek podjął pracę w ciągu jednego miesiąca od dnia zakończenia przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania albo w ciągu 12 miesięcy od dnia przyznania zasiłku.

Art. 18. Osobom objętym ustawą o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy oraz o zmianie innych ustaw przysługują:

- 1) zasiłek szkoleniowy, o którym mowa w art. 12 ust. 1 — w wysokości 100% wynagrodzenia w okresie przyuczenia do zawodu lub przekwalifikowania, z uwzględnieniem przepisu art. 12 ust. 4,
- 2) zasiłek w wysokości 75% wynagrodzenia, jednakże nie mniej niż wynosi najniższe wynagrodzenie, jeżeli ukończyły wiek 55 lat kobieta i 60 lat mężczyzna; zasiłek przysługuje pod warunkiem, że dla bezrobotnego nie ma propozycji odpowiedniej pracy; przepisy art. 12 ust. 4 oraz art. 15 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio,
- 3) dodatek wyrównawczy wypłacany przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące, jeżeli pracownik odbywał

przyuczenie do zawodu lub przekwalifikowanie, w wysokości stanowiącej różnicę między zasiłkiem szkoleniowym a wynagrodzeniem w nowym zakładzie pracy; w celu ustalenia wysokości dodatku przyjmuje się wysokość ostatnio wypłaconego zasiłku szkoleniowego podwyższoną według zasad określonych w art. 12 ust. 4.

Art. 19. 1. Organy zatrudnienia prowadzą poradnictwo zawodowe, które ma na celu udzielanie młodocianym nie pobierającym nauki oraz pełnoletnim kandydatom do pracy pomocy w wyborze lub zmianie zawodu albo pracy.

2. Poradnictwo zawodowe realizuje się w szczególności przez:

- 1) informowanie o zawodach, warunkach pracy w zakładach pracy, możliwości uzupełniania lub podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 2) udzielanie indywidualnych porad zawodowych, stosownie do potrzeb osób mających podjąć pracę lub przygotowanie zawodowe,
- 3) współdziałanie z zakładami pracy w organizowaniu miejsc pracy przeznaczonych dla inwalidów, stosownych do wskazań i przeciwwskazań komisji do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

3. Orzecznictwo lekarskie na potrzeby poradnictwa zawodowego wykonują zakłady społeczne służby zdrowia.

Art. 20. 1. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określa szczegółowo zasady prowadzenia pośrednictwa pracy.

2. Minister Pracy i Polityki Socjalnej może:

- 1) powołać pełnomocników do realizacji niektórych zadań wynikających z ustawy,
- 2) upoważnić do prowadzenia pośrednictwa pracy inne organy lub organizacje, określając warunki i zakres prowadzenia pośrednictwa pracy oraz obowiązki z tym związane.

3. Jeżeli warunki i obowiązki zawarte w upoważnieniu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, nie są przestrzegane, Minister Pracy i Polityki Socjalnej może cofnąć upoważnienie.

4. Prowadzenie pośrednictwa pracy jako działalności gospodarczej jest zakazane.

Rozdział 4

Świadczenia przysługujące osobom podejmującym zatrudnienie poza miejscem dotychczasowego zamieszkania

Art. 21. 1. Osobom, które podjęły pracę wymagającą zmiany dotychczasowego miejsca zamieszkania, odpowiedni organ samorządu terytorialnego może udzielić:

- 1) jednorazowej pożyczki na zagospodarowanie,
- 2) pożyczki na własny wkład warunkujący uzyskanie kredytu na podstawie przepisów w sprawie ogólnych zasad kredytowania budownictwa mieszkaniowego, jeżeli zakład pracy nie przydzieli mieszkania.

2. Organ zatrudnienia stopnia podstawowego zwraca organowi samorządu terytorialnego jedną czwartą pożyczki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jednakże kwotę nie przekraczającą trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia,

po przepracowaniu przez pożyczkobiorcę co najmniej 12 miesięcy.

3. Pożyczka, o której mowa w ust. 1 pkt 1, podlega umorzeniu przy udzielaniu pożyczki przez organ samorządu terytorialnego.

Art. 22. Organ zatrudnienia stopnia podstawowego wydaje osobie skierowanej do pracy poza miejsce stałego zamieszkania bilet kredytowy na przejazd do miejsca przyszłej pracy najtańszym środkiem komunikacji publicznej.

Rozdział 5

Aktywizacja zawodowa inwalidów

Art. 23. Organy zatrudnienia stopnia wojewódzkiego opracowują corocznie programy zatrudnienia inwalidów, współpracując w tym zakresie z zakładami pracy, organizacjami zrzeszającymi inwalidów, organizacjami związkowymi, instytucjami pomocy społecznej i innymi działającymi na ich terenie, mającymi wpływ na realizację tych programów.

Art. 24. 1. Organy zatrudnienia stopnia podstawowego przyznają zakładom pracy zwrot kosztów:

- 1) związanych z organizacją miejsc pracy dla skierowanych do pracy inwalidów, do wysokości trzydziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za każde miejsce pracy,
- 2) wynagrodzenia wypłaconego inwalidom skierowanym do pracy oraz składki na ich ubezpieczenie społeczne — przez okres 18 miesięcy od dnia zatrudnienia.

2. Zakład pracy zatrudniający inwalidów skierowanych przez organ zatrudnienia powinien ich zatrudniać przez okres nie krótszy niż 3 lata.

3. Zakład pracy jest obowiązany wydzielać lub organizować stanowiska pracy umożliwiające zatrudnienie pracowników tego zakładu, którzy w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej utracili zdolność do pracy na dotychczasowym stanowisku i zostali zaliczeni do jednej z grup inwalidów.

4. Jeżeli zakład pracy nie wydzieli lub nie zorganizuje stanowiska pracy dla osoby, o której mowa w ust. 3, jest obowiązany dokonać wpłaty na Fundusz Pracy w wysokości czterdziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

5. Zakłady pracy prowadzące działalność na zasadach rozrachunku gospodarczego dokonują wpłaty, o której mowa w ust. 4, z zysku po opodatkowaniu lub z nadwyżki bilansowej.

6. Zakłady pracy, które zatrudniają inwalidów, są zwolnione od ustalania od wynagrodzeń tych inwalidów podatków od płac, od wynagrodzeń oraz za wzrost wynagrodzeń, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

7. W przypadkach uzasadnionych rodzajem inwalidztwa bezrobotnych organy zatrudnienia stopnia podstawowego mogą dokonać zakupu sprzętu przystosowanego do miejsc pracy do tego rodzaju inwalidztwa w celu przekazania go nieodpłatnie zakładom pracy — w granicach refundacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 25. Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej,

określi warunki, jakim powinny odpowiadać miejsca pracy dla inwalidów.

Rozdział 6

Zatrudnianie obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych oraz zatrudnianie cudzoziemców w Polsce

Art. 26. Zatrudnienie obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych jest realizowane na podstawie:

- 1) umów międzynarodowych,
- 2) umów zawartych przez upoważnione jednostki kierujące z obywatelami polskimi kierowanymi przez te jednostki do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych,
- 3) umów zawieranych przez obywateli polskich z pracodawcami zagranicznymi.

Art. 27. 1. Kierowanie obywateli polskich do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych odbywa się na podstawie upoważnień udzielanych jednostkom kierującym przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

2. Jeżeli warunki i obowiązki wynikające z upoważnienia, o którym mowa w ust. 1, nie są przestrzegane, Minister może cofnąć upoważnienie.

3. Kierowanie do pracy za granicą przez jednostki kierujące odbywa się na podstawie umów zawieranych przez te jednostki z obywatelami polskimi kierowanymi do pracy za granicę, które regulują:

- 1) czas zatrudnienia za granicą,
- 2) obowiązki osoby skierowanej i jednostki kierującej,
- 3) zwrot kosztów związanych ze skierowaniem do pracy za granicą, a w szczególności:
  - a) załatwiania formalności związanych z wyjazdem,
  - b) ubezpieczenia skierowanych od nieszczęśliwych wypadków i chorób tropikalnych,
  - c) związanych z załatwieniem innych spraw zleconych przez kierowanego do pracy za granicą.

Art. 28. 1. Okres zatrudnienia obywateli polskich za granicą na podstawie umów, o których mowa w art. 26 pkt 1 i 2, jest traktowany jak okres zatrudnienia w Polsce w zakresie uprawnień pracowniczych oraz w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, o ubezpieczeniu społecznym i rodzinnym oraz o świadczeniach pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

2. Podstawę obliczania zasiłków, o których mowa w art. 12 i 15, dla osób, które powróciły do kraju po zakończeniu pracy za granicą (art. 26), stanowi przeciętne wynagrodzenie, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Przepis ust. 2 stosuje się do osób, o których mowa w art. 26 pkt 3, jeżeli spełniły warunki określone w art. 30.

Art. 29. Jednostka kierująca, realizująca zatrudnienie na podstawie umów, o których mowa w art. 26 pkt 2, jest obowiązana przekazywać:

- 1) na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składkę na ubezpieczenie społeczne za każdą osobę skierowaną do pracy za granicą, wymierzoną od przeciętne-

go wynagrodzenia w wysokości przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w Polsce,

- 2) na Fundusz Pracy kwotę odpowiadającą 12% przeciętne- go wynagrodzenia za każdy miesiąc trwania ubezpieczenia społecznego osoby skierowanej do pracy za granicą w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne.

Art. 30. 1. Jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, okresy pracy obywateli polskich za granicą na podstawie umów, o których mowa w art. 26 pkt 3, uznaje się, z zastrzeżeniem ust. 2, za okresy zatrudnienia na obszarze Polski w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, o ubezpieczeniu społecznym i rodzinnym oraz o świadczeniach pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

2. Uznanie okresów, o których mowa w ust. 1, następuje pod warunkiem udokumentowania tych okresów oraz uiszczenia składek na ubezpieczenie społeczne pracowników w wysokości przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w Polsce od zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak od przeciętne- go wynagrodzenia.

Art. 31. Okres udokumentowanego zatrudnienia za granicą na podstawie zawieranych przez obywateli polskich z pracodawcami zagranicznymi umów, o których mowa w art. 26 pkt 3, jest traktowany jak okres zatrudnienia w Polsce w zakresie uprawnień pracowniczych od dnia zgłoszenia przez zainteresowanego podjęcia zatrudnienia za granicą u pracodawcy zagranicznego we właściwym ze względu na miejsce zamieszkania organie zatrudnienia stopnia wojewódzkiego i pod warunkiem dokonywania miesięcznych wpłat na Fundusz Pracy kwoty odpowiadającej 12% przeciętne- go wynagrodzenia.

Art. 32. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb dokonywania wpłat, o których mowa w art. 29 pkt 2 i art. 31,
- 2) tryb uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne, o których mowa w art. 29 pkt 1, art. 30 ust. 2 oraz art. 37 ust. 1 pkt 2 i 5.

Art. 33. 1. Zakłady pracy mogą zatrudniać cudzoziemców na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jeżeli uzyskają na to zgodę organu zatrudnienia stopnia wojewódzkiego; organ ten wydając zgodę powinien uwzględniać sytuację na rynku pracy.

2. Jeżeli przepisy odrębne uzależniają możliwość wykonywania zawodu od uzyskania zgody właściwego organu na jego wykonywanie, zakład pracy przed wystąpieniem do organu, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany uzyskać taką zgodę.

3. Sekretarz Naukowy Polskiej Akademii Nauk ustali warunki zatrudnienia cudzoziemców w placówkach Polskiej Akademii Nauk.

4. Przepisy ust. 1 i 2 nie naruszają przepisów regulujących odrębnie warunki zatrudniania cudzoziemców lub zawierające zakaz zatrudniania cudzoziemców.

Rozdział 7

Fundusz Pracy

Art. 34. 1. Tworzy się Fundusz Pracy, zwany dalej „Funduszem”.

2. Funduszem dysponuje Minister Pracy i Polityki Socjalnej.

Art. 35. 1. Dochodami Funduszu są:

- 1) obowiązkowe składki zakładów pracy, ustalane od wpłat stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, w wysokości określonej przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia,
- 2) wpłaty zakładów pracy, o których mowa w art. 24 ust. 4,
- 3) dotacje z budżetu centralnego na uzupełnienie środków Funduszu przeznaczonych na wypłatę obowiązkowych świadczeń, po wykorzystaniu środków ze składki, o której mowa w pkt 1,
- 4) dochody z tytułu udziału Funduszu w spółkach,
- 5) dochody z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej,
- 6) środki pochodzące z innych źródeł na podstawie odrębnych przepisów,
- 7) inne wpływy.

2. Fundusz może zwiększać swoje środki w drodze zaciągania kredytów i pożyczek.

3. Składki na Fundusz, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przekazują z własnych środków zakłady pracy za okres trwania ubezpieczenia społecznego każdego pracownika, w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne. Poboru składek na Fundusz dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne, przekazując zebrane tytułem składek kwoty na Fundusz co kwartał w pierwszym miesiącu następnego kwartału.

4. Spółdzielnie inwalidów i niewidomych oraz zakłady szkoleniowo-produkcyjne Polskiego Związku Głuchych są zwolnione z obowiązku płacenia składki, o której mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 36. 1. Dochodami Funduszu są również:

- 1) wpłaty wnoszone przez jednostki kierujące i obywateli podejmujących zatrudnienie u pracodawców zagranicznych w przypadkach, o których mowa w art. 29 pkt 2 oraz art. 31,
- 2) wpłaty dokonywane przez partnerów zagranicznych z tytułu rekrutacji pracowników polskich zatrudnionych w ramach umów międzynarodowych.

2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są gromadzone na rachunku środków dewizowych, którymi dysponuje Fundusz.

Art. 37. 1. Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie:

- 1) kosztów przyuczenia do pracy lub przekwalifikowania bezrobotnych,
- 2) zasiłków szkoleniowych, o których mowa w art. 12 i art. 18 pkt 1, oraz składki na ubezpieczenie społeczne,
- 3) pożyczek, o których mowa w art. 13,
- 4) kosztów organizowania prac interwencyjnych, o których mowa w art. 14,
- 5) zasiłków, o których mowa w art. 15 i art. 18 pkt 2 oraz składki na ubezpieczenie społeczne osób pobierających te zasiłki,
- 6) zwrotu pożyczki na zasadach określonych w art. 21 ust. 2,

7) dodatków wyrównawczych, o których mowa w art. 18 pkt 3,

- 8) biletów kredytowych, o których mowa w art. 22,
- 9) kosztów tworzenia miejsc pracy, wynagrodzeń i składki na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 24,
- 10) dodatków wyrównawczych wypłaconych osobom objętym ustawą o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw,
- 11) wprowadzenia i rozwijania systemu informatycznego oraz informacji zawodowej, niezbędnych do realizacji pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, oraz zadań związanych z podejmowaniem przez kandydatów zatrudnienia poza miejscem stałego zamieszkania,
- 12) wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom zakładów pracy, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, oraz składki na ubezpieczenie społeczne za tych pracowników,
- 13) ekwiwalentów pieniężnych wypłacanych uczniom szkół zawodowych dla niepracujących w okresie praktycznej nauki zawodu w warsztatach szkolnych lub zakładach pracy, odbywanej na podstawie umowy zawartej między szkołą a zakładem pracy,
- 14) dodatków i premii wypłacanych pracownikom za wykonywanie obowiązków opiekunów praktyk uczniowskich,
- 15) udziałów wnoszonych do spółek,
- 16) nabywania akcji lub obligacji.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 12 i 13, są finansowane z Funduszu do wysokości najniższych wypłat, określonych w odrębnych przepisach.

3. Minister Pracy i Polityki Socjalnej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Zatrudnienia oraz w porozumieniu z Ministrem Finansów może określić inne niż wymienione w ust. 1 cele, na które mogą być przeznaczone środki Funduszu.

4. Wpłaty wynagrodzeń finansowane z Funduszu nie wchodzi do podstawy opodatkowania podatkiem od płac, od wynagrodzeń i za wzrost wynagrodzeń.

Art. 38. Dochody Funduszu zwalnia się od podatku dochodowego.

Art. 39. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy prawa budżetowego o gospodarce funduszami celowymi.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 40. Minister Pracy i Polityki Socjalnej w 1990 r. powołuje, na okres 2 lat, Naczelną Radę Zatrudnienia w składzie 18 osób w równych częściach z przedstawicielami ogólnokrajowych organizacji międzyzwiązkowych oraz ogólnokrajowych związków zawodowych reprezentatywnych dla pracowników większości zakładów pracy, organizacji pracodawców i organów administracji państwowej.

Art. 41. Fundusz przejmuje ustalone dla Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej na rok 1990 środ-

ki wraz z dochodami zasilającymi z dniem likwidacji tego Funduszu.

Art. 42. Do czasu utworzenia wojewódzkich i rejonowych biur pracy, nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zadania wynikające z ustawy realizują dotychczasowe terenowe organy administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw zatrudnienia.

Art. 43. 1. Minister Pracy i Polityki Socjalnej przedstawi Radzie Ministrów rozliczenie środków Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej za okres do dnia wejścia w życie ustawy.

2. Zobowiązania Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej, które zaistniały przed dniem wejścia w życie ustawy, są zaspokajane z Funduszu Pracy.

3. Absolwentkom szkół wyższych, które w dniu wejścia w życie ustawy otrzymują zasiłek z Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej na zasadach określonych w przepisach o urlopach wychowawczych, wypłaca się taki zasiłek z Funduszu Pracy na dotychczasowych zasadach.

Art. 44. Przepisy ustawy nie mają zastosowania do osób poszukujących pracy w zakresie uregulowanym w ustawie o pracy na morskich statkach handlowych.

Art. 45. 1. Tracą moc:

- 1) dekret z dnia 2 sierpnia 1945 r. o urzędach zatrudnienia (Dz. U. Nr 30, poz. 182, z 1948 r. Nr 24, poz. 161, z 1950 r. Nr 13, poz. 124 i z 1969 r. Nr 13, poz. 95),
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu wobec osób uchylających się od pracy (Dz. U. Nr 35, poz. 229),
- 3) ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o zatrudnianiu absolwentów (Dz. U. Nr 40, poz. 270),
- 4) ustawa z dnia 29 grudnia 1983 r. o Państwowym Funduszu Aktywizacji Zawodowej (Dz. U. Nr 75, poz. 334, z 1985 r. Nr 37, poz. 174 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192).

2. Nie zakończone postępowania administracyjne w sprawach, o których mowa w ustawie wymienionej w ust. 1 pkt 2, umarza się, a ostateczne decyzje wydane w tych sprawach wygasają z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 46. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:
W. Jaruzelski

447

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 grudnia 1989 r.

w sprawie sporządzania niektórych poświadczeń przez organy administracji państwowej.

Na podstawie art. 66 § 2 i w związku z art. 9 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. — Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 33, poz. 176 i Nr 73, poz. 436) zarządza się, co następuje:

§ 1. Terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego w miejscowościach, w których nie ma państwowego biura notarialnego, są upoważnione do poświadczania własnoręczności podpisu:

- 1) na pismach upoważniających do odbioru z placówek pocztowych przesyłek i sum pieniężnych oraz odbioru dokumentów z urzędów i instytucji,
- 2) na oświadczeniach stwierdzających stan rodzinny i majątkowy składającego oświadczenie,
- 3) na zaproszeniach do Polski obywateli radzieckich przez obywateli polskich.

§ 2. Do dokonywania poświadczeń, o których mowa w § 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 50, art. 54 § 1 i 2, art. 55, 56, 58 i 67 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. — Prawo o notariacie.

§ 3. Przepisy rozporządzenia dotyczące państwowych biur notarialnych stosuje się odpowiednio do indywidualnych kancelarii notarialnych.

§ 4. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 maja 1965 r. w sprawie rozszerzenia zakresu czynności notarialnych dokonywanych przez organy prezydiów rad narodowych (Dz. U. Nr 24, poz. 160).

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Prezes Rady Ministrów: T. Mazowiecki

448

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 grudnia 1989 r.

w sprawie ceł na towary przywożone z zagranicy.

Na podstawie art. 4 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 75, poz. 445) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się stawki celne na towary przywożone z zagranicy w wysokości określonej w taryfie celnej przywozowej, stanowiącej dotychczas załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 1988 r. w sprawie ceł na towary przywożone w handlowym obrocie towarowym z zagranicą (Dz. U. Nr 35, poz. 271), ze zmianami zawartymi w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

2. Załącznik zawierający taryfę celną przywozową,

o którym mowa w ust. 1, staje się załącznikiem nr 1 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Cła w wysokości do 1000 zł oraz końcówki sum do 1000 zł nie pobiera się.

§ 3. 1. Taryfa celna określa stawki celne, które stosuje się do towarów pochodzących z państw:

- 1) stron Układu Ogólnego w Sprawie Taryf Celnych i Handlu (GATT),
- 2) innych niż określone w pkt 1, które do towarów pochodzenia polskiego stosują klauzulę największego uprzywilejowania.

2. Wykaz państw, o których mowa w ust. 1, stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Do towarów pochodzących z państw innych niż określone w ust. 1 stosuje się stawki celne podwyższone o 100%, a w razie gdy stawka taryfowa wynosi 0, stosuje się stawkę w wysokości 25% wartości celnej towaru.

§ 4. Ustala się preferencyjne 0 stawki celne na towary pochodzące z krajów najmniej rozwiniętych, wymienionych w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 5. Ustala się preferencyjne stawki celne w wysokości 0,3 stawki podstawowej, określonej w taryfie celnej przywózowej, na towary pochodzące z krajów rozwijających się, wymienionych w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 6. Ustala się preferencyjne 0 stawki celne na towary tropikalne pochodzące z krajów rozwijających się, wymienionych w załączniku nr 5 do rozporządzenia. Wykaz towarów tropikalnych określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Preferencyjne stawki celne określone w § 4—6 stosuje się do towarów bezpośrednio zakupionych

w krajach, o których tam mowa, oraz bezpośrednio przywożonych z tych krajów, po przedłożeniu właściwego świadectwa pochodzenia towaru.

2. Za towary bezpośrednio zakupione uważa się towary zakupione w firmie zarejestrowanej w kraju rozwijającym się oraz filiach znajdujących się w innych krajach, wobec którego stosuje się preferencje celne.

3. Za towary bezpośrednio przywożone uważa się towary, których transport z przyczyn geograficznych, transportowych, technicznych lub ekonomicznych odbywał się nawet przez terytoria kilku krajów, również wtedy, gdy towary te były czasowo magazynowane na terytoriach tych krajów, pod warunkiem że pozostawały one przez cały czas pod dozorem celnym.

§ 8. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 1988 r. w sprawie ceł na towary przywożone w handlowym obrocie towarowym z zagranicą (Dz. U. Nr 35, poz. 271), z zastrzeżeniem § 1 ust. 1.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Prezes Rady Ministrów: *T. Mazowiecki*

Załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1989 r. (poz. 448)

Załącznik nr 2

1. Stawki celne na towary określone kodem H.S.:
3101.00, 3102.10, 3102.21, 3102.29, 3102.30, 3102.40, 3102.50, 3102.60, 3102.70, 3102.80, 3102.90, 3104.10, 3104.20, 3104.30, 3104.90, 3105.20, 3105.30, 3105.40, 3105.51, 3105.59, 3303.00, 3304.10, 3304.20, 3304.30, 3304.91, 3304.99, 3305.30, 3305.90, 4801.00, 4802.10, 4802.20, 4802.30, 4802.40, 4802.51, 4802.52, 4802.60, 4809.10, 4809.20, 4809.90, 4810.11, 4810.12, 4810.21, 4810.29, 4816.10, 4816.20, 4816.30, 4816.90, 8432.10, 8432.21, 8432.29, 8432.30, 8432.40, 8432.80, 8432.90, 8433.11, 8433.19, 8433.20, 8433.30, 8433.40, 8433.51, 8433.52, 8433.53, 8433.59, 8434.10, 8434.90, 8436.10, 8436.21, 8436.80, 8440.10, 8440.90, 8442.10, 8442.20, 8442.30, 8442.40, 8442.50, 8443.11, 8443.12, 8443.19, 8443.21, 8443.29, 8443.30, 8443.40, 8443.50, 8443.60, 8443.90, 8518.40, 8518.50, 8518.90, 8519.10, 8519.21, 8519.29,

8519.31, 8519.39, 8519.40, 8519.91, 8519.99, 8520.10, 8520.20, 8520.31, 8520.39, 8520.90, 8521.10, 8521.90, 8522.10, 8522.90, 8523.11, 8523.12, 8523.13, 8523.20, 8523.90, 8527.11, 8527.19, 8527.21, 8527.29, 8527.31, 8527.32, 8527.39, 8527.90, 8528.10, 8528.20, 8701.90, 8706.00, 8707.10, 8713.10 i 8713.89

ustanawia się w wysokości podanej w poniższej tabeli.

2. Stawki celne na towary określone kodem H.S.:
8703.21, 8703.22, 8703.23, 8703.24, 8703.31, 8703.32, 8703.33, i 8703.90 ustanawia się w wysokości podanej w poniższej tabeli, z tym że wysokość cła w złotych nie może być niższa niż równowartość 500 USD według kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski.

Nr poz.	Kod H.S.	Nazwa	Stawka
1	2	3	4
31.01	3101.00	Nawozy zwierzęce lub roślinne, również mieszane ze sobą lub poddane obróbce chemicznej; nawozy wytworzone przez zmieszanie lub obróbkę chemiczną produktów zwierzęcych lub roślinnych	3
31.02		Nawozy mineralne lub sztuczne, azotowe	
	3102.10	— Mocznik, nawet w roztworze wodnym	3
		— Siarczan amonowy; podwójne sole i mieszaniny siarczanu amonowego i azotanu amonowego:	
	3102.21	— — Siarczan amonowy	3
	3201.29	— — Inne	3
	3102.30	— Azotan amonowy, nawet w roztworze wodnym	3
	3102.40	— Mieszaniny azotanu amonowego z węglanem wapniowym lub innymi nieorganicznymi substancjami nienawozowymi	3
	3102.50	— Azotan sodowy	3
	3102.60	— Podwójne sole i mieszaniny azotanu wapniowego i azotanu amonowego	3
	3102.70	— Cyjanamid wapniowy	3
	3102.80	— Mieszaniny mocznika i azotanu amonowego w roztworze wodnym lub amoniakalnym	3
	3102.90	— Inne, także mieszaniny nie wyszczególnione w podpozycjach poprzednich	3
31.04		Nawozy potasowe, mineralne lub sztuczne	
	3104.10	— Karnalit, sylwin i inne surowe naturalne sole potasowe	3
	3104.20	— Chlorek potasowy	3
	3104.30	— Siarczan potasowy	3
	3104.90	— Inne	3

1	2	3	4
31.05		Nawozy mineralne lub sztuczne zawierające dwa lub trzy z pierwiastków nawozowych: azot, fosfor i potas; inne nawozy; produkty tego rodzaju w tabletkach lub podobnych postaciach lub w opakowaniach o masie brutto nie przekraczającej 10 kg	
	3105.20	— Nawozy mineralne lub sztuczne, zawierające trzy nawozowe pierwiastki: azot, fosfor i potas	3
	3105.30	— Wodorooortofosforan dwuamonowy (fosforan dwuamonowy)	3
	3105.40	— Dwuwodorooortofosforan amonowy (fosforan jednoamonowy) oraz jego mieszaniny z wodorooortofosforanem dwuamonowym (fosforanem dwuamonowym)	3
		— Inne nawozy mineralne lub sztuczne, zawierające dwa pierwiastki nawozowe azot i fosfor:	
	3105.51	— — Zawierające azotany i fosforany	3
	3105.59	— — Inne	3
33.03	3303.00	Perfumy i wody toaletowe	80
33.04		Preparaty do upiększania i makijażu oraz preparaty do pielęgnacji skóry (inne niż leki) włącznie z preparatami przeciwsłonecznymi lub do opalania; preparaty do manicure i pedicure	
	3304.10	— Preparaty do malowania warg	50
	3304.20	— Preparaty do malowania oczu	50
	3304.30	— Preparaty do manicure i pedicure	50
		— Pozostałe	50
	3304.91	— — Pudry, nawet prasowane	50
	3304.99	— — Pozostałe	50
33.05		Preparaty do włosów	
	3305.30	— Lakier do włosów	40
	3305.90	— Pozostałe	40
48.01	4801.00	Papier gazetowy, w rolkach lub arkuszach	0
48.02		Nie powlekany papier i tektura, używane do pisania, druku lub innych celów graficznych, oraz materiał na karty dziurkowane i papier na taśmy dziurkowane, w zwojach lub arkuszach, inny niż papier objęty pozycją nr 48.01 lub 48.03; czerpany papier i tektura	
	4802.10	— Czerpany papier i tektura	0
	4802.20	— Papier i tektura używane jako podłoże dla papieru i tektury światłoczułej, ciepłoczułej lub elektroczułej	0
	4802.30	— Bibułka podłożowa do produkcji kalki	0
	4802.40	— Podłoże dla tapet	0
		— Pozostałe papiery i tektura nie zawierająca włókien otrzymywanych w procesie mechanicznym lub w których nie więcej niż 10% masy całkowitej zawartości włókien składa się z takich włókien:	
	4802.51	— — Ważące mniej niż 40 g/m ²	0
	4802.52	— — Ważące 40 g/m ² lub więcej, lecz nie więcej niż 150 g/m ²	0
	4802.53	— — Ważące więcej niż 150 g/m ²	0
	4802.60	— Pozostałe papiery i tektura, w których więcej niż 10% masy całkowitej zawartości włókien składa się z włókien otrzymywanych w procesie mechanicznym	0
48.09		Kalka maszynowa, papier samokopiujący oraz inny papier kopiujący lub przedrukowany (włącznie z powlekanym lub impregnowanym papierem na matryce do powielania lub płyty offsetowe), nawet drukowane w rolkach o szerokości przekraczającej 36 cm lub w postaci arkuszy prostokątnych (nawet kwadratowych), w których po rozprostowaniu co najmniej jeden bok przekracza 36 cm	
	4809.10	— Kalka maszynowa lub podobne papiery przebitkowe	0
	4809.20	— Papier samokopiujący	0
	4809.90	— Pozostałe	0
48.10		Papier i tektura powlekana jedno- lub obustronnie gliną kaolinową lub innymi substancjami nieorganicznymi, z lub bez spoiwa oraz bez innej powłoki, nawet barwione powierzchniowo, dekorowane na powierzchni lub z nadrukiem, w zwojach lub arkuszach	
		— Papier i tektura używana do pisania, drukowania lub innych celów graficznych, nie zawierające włókien otrzymanych w procesie mechanicznym lub w których nie więcej niż 10% masy całkowitej zawartości włókien składa się z takich włókien:	
	4810.11	— — Ważące nie więcej niż 150 g/m ²	0
	4810.12	— — Ważące więcej niż 150 g/m ²	0
		— Papier i tektura stosowana do pisania, drukowania lub innych celów graficznych, w których ponad 10% masy całkowitej zawartości włókien składa się z włókien otrzymanych w procesie mechanicznym:	
	4810.21	— — Lekki papier powlekany	0
	4810.29	— — Pozostałe	0
48.16		Kalka maszynowa, papier bezkalkowy oraz inne papiery do kopiowania lub przenoszenia (inne niż objęte pozycją nr 48.09), matryce powielaczowe i płyty offsetowe wykonane z papieru, nawet w pudełkach	
	4816.10	— Kalka maszynowa lub podobne papiery do kopiowania	0
	4816.20	— Papier do uzyskiwania kopii bez kalki	0
	4816.30	— Matryce powielaczowe	0
	4816.90	— Pozostałe	0

1	2	3	4
84.32		Maszyny rolnicze, ogrodnicze lub leśne do przygotowywania lub kultywacji gleby; walce do trawników lub terenów sportowych	
	8432.10	— Pługi	5
		— Brony, spulchniarki, kultywatory, brony-chwastowniki oraz glebogryzarki:	
	8432.21	— — Brony talerzowe	5
	8432.29	— — Pozostałe	5
	8432.30	— Siewniki, sadzarki oraz maszyny do przesadzania	5
	8432.40	— Roztrzaskacze obornika oraz rozsiewacze nawozów	5
	8432.80	— Pozostałe urządzenia	5
	8432.90	— Części	0
84.33		Maszyny żniwne lub omlotowe, włącznie z prasami do belowania słomy i paszy; kosiarki do trawy i zielonek; urządzenia do czyszczenia, sortowania lub klasyfikowania jaj, owoców lub innych produktów rolnych inne niż urządzenia objęte pozycją nr 84.37	
		— Kosiarki do trawników w parkach lub na terenach sportowych:	
	8433.11	— — Silnikowe, z urządzeniem tnącym wirującym w płaszczyźnie poziomej	5
	8433.19	— — Pozostałe	5
	8433.20	— Pozostałe kosiarki, włącznie z kosiarkami doczepianymi do traktorów	5
	8433.30	— Pozostałe urządzenia do przygotowywania siana	5
	8433.40	— Prasy do belowania słomy lub paszy, włącznie z prasami zbierającymi	5
		— Pozostałe inne maszyny żniwne; maszyny omlotowe:	
	8433.51	— — Kombajny zbożowe	5
	8433.52	— — Pozostałe maszyny omlotowe	5
	8433.53	— — Maszyny do zbioru bulw lub korzeni	5
	8433.59	— — Pozostałe	5
84.34		Dojarki mechaniczne i urządzenia mleczarskie	
	8434.10	— Dojarki mechaniczne	5
	8434.90	— Części	5
84.36		Pozostałe maszyny i urządzenia rolnicze, ogrodnicze, leśne, drobiarskie i pszczelarskie, włącznie z kielkownikami wyposażonymi w instalacje mechaniczne lub ciepłe; inkubatory i wylęgarnie drobiu	
	8436.10	— Urządzenia do sporządzania pokarmów i pasz zwierzęcych	5
		— Urządzenia drobiarskie, inkubatory i wylęgarnie drobiu:	
	8436.21	— — Inkubatory i wylęgarnie drobiu	5
	8436.80	— Pozostałe urządzenia	5
		— Części	5
84.40		Maszyny introligatorskie, włącznie z niciarkami	
	8440.10	— Urządzenia	0
	8440.90	— Części	0
84.42		Maszyny, przyrządy i wyposażenie (inne niż obrabiarki objęte pozycjami nr 84.56 do 84.65) do odlewania lub składania czcionek, do przygotowywania lub wykonywania matryc druku ręcznego, klisz drukarskich, cylindrów lub innych elementów drukarskich; czcionki, matryce do druku ręcznego, klisze drukarskie, cylindry i inne elementy drukarskie; matryce, klisze, cylindry i kamienie litograficzne przygotowywane do celów drukarskich (np. strugane, ziarnowane lub polerowane)	
	8442.10	— Urządzenia do fotoskładu oraz składarki	0
	8442.20	— Maszyny, przyrządy i wyposażenie do wykonywania składki innymi metodami, bez lub z zastosowaniem procesu odlewania	0
	8442.30	— Pozostałe maszyny i przyrządy oraz wyposażenie	0
	8442.40	— Części do powyższych maszyn, przyrządów lub wyposażenia	0
	8442.50	— Czcionki, matryce do druku ręcznego, klisze drukarskie, cylindry lub inne elementy drukarskie; matryce, klisze, cylindry i kamienie litograficzne przygotowane do celów drukarskich (np. strugane, ziarnowane lub polerowane)	0
84.43		Maszyny drukarskie; pomocnicze urządzenia drukarskie	
		— Offsetowe maszyny drukarskie:	
	8443.11	— — Z podawaniem papieru z rolki	0
	8443.12	— — Z podawaniem papieru arkuszami (o formacie nie przekraczającym 22×36 cm)	0
	8443.19	— — Pozostałe	0
		— Maszyny do druku typograficznego, z wyłączeniem druku anilinowego (fleksograficznego):	
	8443.21	— — Z podawaniem papieru z rolki	0
	8443.29	— — Pozostałe	0
	8443.30	— Maszyny do druku anilinowego (fleksograficznego)	0
	8443.40	— Maszyny do druku wklęsłego	0
	8443.50	— Pozostałe maszyny drukarskie	0
	8443.60	— Pomocnicze urządzenia drukarskie	0
	8443.90	— Części	0

1	2	3	4
85.18		Mikrofony i ich stojaki; głośniki, nawet w obudowach; słuchawki nagłowne, douszne oraz zestawy złożone ze słuchawek i mikrofonu; elektryczne wzmacniacze częstotliwości akustycznych, elektryczna aparatura wzmacniająca sygnały dźwiękowe	
	8518.40	— Elektryczne wzmacniacze częstotliwości akustycznych	40
	8518.50	— Elektryczna aparatura wzmacniająca sygnały dźwiękowe	40
	8518.90	— Części	10
85.19		Gramofony bez wzmacniacza, gramofony ze wzmacniaczem, odtwarzacze kasetowe oraz inny sprzęt do odtwarzania dźwięku nie zawierający urządzeń do zapisu dźwięku	
	8519.10	— Gramofony uruchamiane wrzuceniem monety lub żetonu	40
	8519.21	— Pozostałe gramofony: — — Bez głośnika	40
	8519.29	— — Pozostałe	40
	8519.31	— Gramofony bez wzmacniacza: — — Z mechanizmem do automatycznej zmiany płyt	40
	8519.39	— — Pozostałe	40
	8519.40	— Odtwarzacze dyktafonowe	40
	8519.91	— Pozostałe urządzenia do odtwarzania dźwięku: — — Kasetowe	40
	8519.99	— — Pozostałe	40
85.20		Magnetofony i inne urządzenia do zapisu dźwięku, nawet wyposażone w urządzenia do odtwarzania dźwięku	
	8520.10	— Dyktafony nie mogące funkcjonować bez zewnętrznego źródła zasilania	40
	8520.20	— Telefoniczne aparaty zgłoszeniowo-informacyjne	40
	8520.31	— Pozostałe magnetofony zawierające urządzenia do odtwarzania dźwięku: — — Typu kasetowego	40
	8520.39	— — Pozostałe	40
	8520.90	— Pozostałe	40
85.21		Magnetowidy lub inne urządzenia do zapisu lub odtwarzania obrazu i dźwięku	
	8521.10	— Na taśmach magnetycznych	40
	8521.90	— Pozostałe	40
85.22		Części i akcesoria do sprzętu objętego pozycjami nr 85.19 do 85.21	
	8522.10	— Wkładki gramofonowe	10
	8522.90	— Pozostałe	10
85.23		Nie zapisane nośniki przystosowane do zapisu dźwięku lub innych podobnie rejestrowanych zjawisk, inne niż wyroby objęte rozdziałem 37	
	8523.11	— Taśmy magnetyczne: — — O szerokości nie przekraczającej 4 mm	40
	8523.12	— — O szerokości ponad 4 mm, ale nie przekraczającej 6,5 mm	40
	8523.13	— — O szerokości przekraczającej 6,5 mm	40
	8523.20	— Dyski magnetyczne	40
	8523.90	— Pozostałe	40
85.27		Urządzenia odbiorcze dla radiotelefonii, radiotelegrafii lub radiofonii, nawet wyposażone, w tej samej obudowie, w aparaturę do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub w zegar	
	8527.11	— Odbiorniki radiowe przystosowane do pracy bez zewnętrznego źródła zasilania, wyposażone w aparaturę do odbioru radiotelefonii lub radiotelegrafii: — — Połączone z aparaturą do zapisu lub odtwarzania dźwięku	40
	8527.19	— — Pozostałe	40
	8527.21	— Odbiorniki radiowe nie przystosowane do pracy bez zewnętrznego źródła zasilania, typu stosowanego w pojazdach mechanicznych, włącznie z aparaturą do odbioru radiotelefonii lub radiotelegrafii: — — Połączone z aparaturą do zapisu lub odtwarzania dźwięku	40
	8527.29	— — Pozostałe	40
	8527.31	— Pozostałe odbiorniki radiowe, włączając w to urządzenia przystosowane także do odbioru radiotelefonii lub radiotelegrafii: — — Połączone z aparaturą do zapisu lub odtwarzania dźwięku	40
	8527.32	— — Nie połączone z aparaturą do zapisu lub odtwarzania dźwięku, ale połączone z zegarem	40
	8527.39	— — Pozostałe	40
	8527.90	— Pozostała aparatura	40
85.28		Odbiorniki telewizyjne (włącznie z monitorami i projektorami do magnetowidów), nawet połączone, w tej samej obudowie, z odbiornikami radiowymi lub aparaturą do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub obrazu	
	8528.10	— Barwne	40
	8528.20	— Czarno-białe i inne monochromatyczne	40
87.01		Ciągniki (inne niż ciągniki objęte pozycją nr 87.09)	
	8701.90	— Pozostałe	5

1	2	3	4
87.03		Pojazdy samochodowe lub inne pojazdy mechaniczne przeznaczone zasadniczo do przewozu osób (inne niż pojazdy objęte pozycją nr 87.02), włączając w to samochody osobowo-ciężarowe (typu kombi) oraz samochody wyścigowe	
		— Pozostałe pojazdy z silnikiem tłokowym spalinowym z zapłonem iskrowym:	
	8703.21	— — O pojemności skokowej nie przekraczającej 1000 cm ³	20
	8703.22	— — O pojemności skokowej powyżej 1000 cm ³ do 1500 cm ³	20
	8703.23	— — O pojemności skokowej powyżej 1500 cm ³ do 3000 cm ³	20
	8703.24	— — O pojemności skokowej powyżej 3000 cm ³	20
		— Pozostałe pojazdy z silnikiem tłokowym spalinowym z zapłonem samoczynnym (wysokoprężne i średnioprężne):	
	8703.31	— — O pojemności skokowej do 1500 cm ³	20
	8703.32	— — O pojemności skokowej powyżej 1500 cm ³ do 2500 cm ³	20
	8703.33	— — O pojemności skokowej powyżej 2500 cm ³	20
	8703.90	— Pozostałe	20
87.06	8706.00	Podwozia wyposażone w silniki dla pojazdów mechanicznych objętych pozycjami nr 87.01 do 87.05	20
87.07		Nadwozia (również kabiny kierowcy) dla pojazdów mechanicznych objętych pozycjami 87.01 do 87.05	
	8707.10	— Dla pojazdów objętych pozycją nr 87.03	20
87.13		Wózki inwalidzkie, nawet zmotoryzowane lub z innym napędem mechanicznym	
	8713.10	— Bez napędu mechanicznego	0
	8713.90	— Pozostałe	0

Załącznik nr 3

WYKAZ PAŃSTW STRON UKŁADU OGÓLNEGO W SPRAWIE TARYF CELNYCH I HANDLU (GATT)

1. Antigua i Barbuda	37. Islandia
2. Argentyna	38. Izrael
3. Australia	39. Jamajka
4. Austria	40. Japonia
5. Bangladesz	41. Jugosławia
6. Barbados	42. Kamerun
7. Belgia	43. Kanada
8. Belize	44. Kenia
9. Benin	45. Kolumbia
10. Birma	46. Kongo
11. Botswana	47. Republika Korei
12. Brazylia	48. Kuba
13. Burkina Faso	49. Kuwejt
14. Burundi	50. Lesotho
15. Chile	51. Luksemburg
16. Cypr	52. Madagaskar
17. Czad	53. Malawi
18. Czechosłowacja	54. Malediwy
19. Dania	55. Maleszja
20. Dominikana	56. Malta
21. Egipt	57. Maroko
22. Filipiny	58. Mauretania
23. Finlandia	59. Mauritius
24. Francja	60. Meksyk
25. Gabon	61. Niger
26. Gambia	62. Nigeria
27. Ghana	63. Nikaragua
28. Grecja	64. Norwegia
29. Gujana	65. Nowa Zelandia
30. Haiti	66. Pakistan
31. Hiszpania	67. Peru
32. Holandia	68. Portugalia
33. Hongkong	69. Republika Federalna Niemiec
34. Indie	70. Republika Południowej Afryki
35. Indonezja	71. Republika Środkowoafrykańska
36. Irlandia	72. Rumunia

73. Ruanda	85. Trynidad i Tobago
74. Senegal	86. Tunezja
75. Sierra Leone	87. Turcja
76. Singapur	88. Uganda
77. Sri Lanka	89. Urugwaj
78. Stany Zjednoczone Ameryki	90. Węgry
79. Surinam	91. Wielka Brytania
80. Szwajcaria	92. Włochy
81. Szwecja	93. Wybrzeże Kości Słoniowej
82. Tajlandia	94. Zair
83. Tanzania	95. Zambia
84. Togo	96. Zimbabwe

**WYKAZ PAŃSTW STOSUJĄCYCH DO TOWARÓW POCHODZENIA POLSKIEGO
KLAUZULĘ NAJWIĘKSZEGO UPRIWILEJOWANIA**

1. Afganistan	34. Laos
2. Albania	35. Liban
3. Algieria	36. Liberia
4. Angola	37. Libia
5. Bahamy	38. Mali
6. Bahrajn	39. Mongolia
7. Bhutan	40. Mozambik
8. Boliwia	41. Nepal
9. Brunei	42. Niemiecka Republika Demokratyczna
10. Bułgaria	43. Oman
11. Chiny	44. Panama
12. Dominika	45. Papua-Nowa Gwinea
13. Dżibuti	46. Salwador
14. Ekwador	47. Samoa Zachodnie
15. Etiopia	48. Seszele
16. Fidżi	49. Somalia
17. Grenada	50. St. Christopher i Nevis
18. Gwatemala	51. St. Lucia
19. Gwinea	52. St. Vincent i Grenadyny
20. Gwinea-Bissau	53. Suazi (Ngwane)
21. Gwinea Równikowa	54. Sudan
22. Honduras	55. Syria
23. Irak	56. Tonga
24. Iran	57. Tuvalu
25. Jemeńska Republika Arabska	58. Vanuatu
26. Ludowo-Demokratyczna Republika Jemenu	59. Wenezuela
27. Jordania	60. Wietnam
28. Kambodża	61. Wyspy Salomona
29. Katar	62. Wyspy Świętego Tomasza i Książęca
30. Kiribati	63. Republika Zielonego Przylądka
31. Komory	64. Zjednoczone Emiraty Arabskie
32. Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna	65. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich
33. Kostaryka	

Załącznik nr 4

LISTA KRAJÓW NAJMNIJ ROZWINIĘTYCH

1. Afganistan	8. Burundi
2. Bangladesz	9. Czad
3. Benin	10. Dżibuti
4. Bhutan	11. Etiopia
5. Birma	12. Gambia
6. Botswana	13. Gwinea
7. Burkina Faso	14. Gwinea-Bissau

15. Gwinea Równikowa
16. Haiti
17. Jemeńska Republika Arabska
18. Ludowo-Demokratyczna Republika Jemenu
19. Kiribati
20. Komory
21. Laos
22. Lesotho
23. Malawi
24. Malediwy
25. Mali
26. Mauretania
27. Mozambik
28. Nepal
29. Niger
30. Rwanda
31. Samoa Zachodnie
32. Sierra Leone
33. Somalia
34. Sudan
35. Republika Środkowoafrykańska
36. Tanzania
37. Togo
38. Uganda
39. Vanuatu
40. Wyspy Świętego Tomasza i Książęca
41. Republika Zielonego Przylądka
42. Tuvalu

Załącznik nr 5

LISTA KRAJÓW ROZWIJAJĄCYCH SIĘ

1. Algieria
2. Angola
3. Antigua i Barbuda
4. Arabia Saudyjska
5. Argentyna
6. Bahamy
7. Bahrajn
8. Barbados
9. Belize
10. Boliwia
11. Brazylia
12. Brunei
13. Chile
14. Cypr
15. Dominika
16. Dominikana
17. Egipt
18. Ekwador
19. Fidżi
20. Filipiny
21. Gałon
22. Ghana
23. Grenada
24. Gujana
25. Gwatemala
26. Honduras
27. Hongkong
28. Indie
29. Indonezja
30. Irak
31. Iran
32. Jamajka
33. Jordania
34. Kamerun
35. Kambodża
36. Katar
37. Kenia
38. Kolumbia
39. Kongo
40. Republika Korei
41. Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna
42. Kostaryka
43. Kuba
44. Kuwejt
45. Liban
46. Liberia
47. Libia
48. Madagaskar
49. Malezja
50. Malta
51. Maroko
52. Mauritius
53. Meksyk
54. Mongolia
55. Nigeria
56. Nikaragua
57. Oman
58. Pakistan
59. Panama
60. Papua-Nowa Gwinea
61. Paragwaj
62. Peru
63. Salwador
64. Senegal
65. Seszele
66. Singapur
67. Sri Lanka
68. St. Christopher i Nevis
69. St. Lucia
70. St. Vincent i Grenadyny
71. Surinam
72. Suazi (Ngwane)
73. Syria
74. Tajlandia
75. Tonga
76. Trynidad i Tobago
77. Tunezja
78. Turcja
79. Urugwaj
80. Wenezuela
81. Wietnam
82. Wybrzeże Kości Słoniowej
83. Wyspy Salomona
84. Zair
85. Zambia
86. Zimbabwe
87. Zjednoczone Emiraty Arabskie

TOWARY TROPIKALNE*)

Nr poz.	Kod H.S.	Nazwa
1	2	3
06.02	0602.10	Inne żywe rośliny (włącznie z ich korzeniami), sadzonki i zrazy; grzybnia — Sadzonki i zrazy bez korzeni
	0602.99	— Pozostałe: — — Pozostałe
06.03	0603.10	Kwiaty i pąki kwiatów, cięte na wiązanki lub ozdoby, świeże, suszone, farbowane, bielone, impregnowane lub inaczej przygotowane — Świeże
	0603.90	— Pozostałe
07.14	0714.10	Korzenie manioku, marandy, salepu, topinamburu, słodkich ziemniaków i inne podobne korzenie i bulwy o wysokiej zawartości skrobi lub inuliny, świeże lub suszone, nawet cięte w plasterki lub w postaci granulek, rdzeń sagowca — Maniok (cassava)
	0714.90	— Pozostałe
08.01	0801.10	Orzechy kokosowe, orzechy brazylijskie i orzechy nerkowca, świeże lub suszone, w łupinie lub bez łupiny — Orzechy kokosowe
	0801.20	— Orzechy brazylijskie
	0801.30	— Orzechy nerkowca
08.02	0802.90	Pozostałe orzechy świeże lub suszone, w łupinie lub bez łupiny — Pozostałe
08.03	0803.00	Banany, łącznie z plantanami, świeże lub suszone
08.04	0804.10	Daktyle, figi, ananasy, awokado, guawa, mango i mangowce, świeże lub suszone — Daktyle
	0804.30	— Ananasy
	0804.40	— Awokado
	0804.50	— Guawa, mango i mangowce
08.07	0807.20	Melony (w tym arbuzy) i papaje, świeże — Papaje
08.10	0810.90	Pozostałe owoce świeże — Pozostałe
08.11	0811.90	Owoce i orzechy, surowe lub gotowane na parze albo w wodzie, mrożone, również z dodatkiem cukru lub innego środka słodzącego — Pozostałe
08.12	0812.90	Owoce i orzechy zakonserwowane tymczasowo (na przykład gazowym dwutlenkiem siarki, w solance, w wodzie siarkowej lub innych roztworach konserwujących), lecz nie nadające się w tym stanie do bezpośredniego spożycia — Pozostałe
08.13	0813.40	Owoce suszone inne niż wymienione w pozycjach od nr 08.01 do 08.06; mieszanki orzechów lub suszonych owoców z tego rozdziału — Inne owoce
	0813.50	— Mieszanki orzechów lub suszonych owoców z tego rozdziału
09.01	0901.11	Kawa, nawet palona lub pozbawiona kofeiny; lupinki i osłonki ziarna kawowego; namiastki kawy zawierające kawę naturalną w jakiegokolwiek proporcji — Kawa niepalona: — — Nie pozbawiona kofeiny
	0901.12	— — Pozbawiona kofeiny
	0901.21	— Kawa palona: — — Nie pozbawiona kofeiny
	0901.22	— — Pozbawiona kofeiny
	0901.30	— Łupiny i osłonki ziarna kawowego
	0901.40	— Namiastki kawy zawierające kawę naturalną
09.02	0902.10	Herbata — Herbata zielona (nie fermentowana) występująca w bezpośrednich opakowaniach o zawartości nie przekraczającej 3 kg
	0902.20	— Herbata zielona (nie fermentowana) występująca inaczej
	0902.30	— Herbata czarna (fermentowana) i częściowo fermentowana, w bezpośrednich opakowaniach o zawartości nie przekraczającej 3 kg
	0902.40	— Herbata czarna (fermentowana) i częściowo fermentowana występująca inaczej

*) Nazwy towarów oraz ich pozycje i podpozycje wymienione w tym załączniku odpowiadają nazwom towarów oraz pozycjom i podpozycjom taryfy celnej, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia.

1	2	3
09.04		Pieprz rodzaju Piper; suszone lub rozgniatane względnie mielone owoce rodzaju Capsicum lub rodzaju Pimenta — Pieprz:
	0904.11	— — Nie rozgniatany ani nie mielony
	0904.12	— — Rozgniatany lub mielony
	0904.20	— Owoce roślin rodzaju Capsicum lub rodzaju Pimenta, suszone lub rozgniatane albo mielone
09.05	0905.00	Wanilia
09.06		Cynamon i kwiaty cynamonowca
	0906.10	— Nie rozgniatany ani nie mielony
	0906.20	— Rozgniatany lub mielony
09.07	6907.00	Goździki (owoce goździkowca, kwiaty goździkowca i szypułki kwiatów)
09.08		Gałka muszkatolowa, osnówka muszkatolowa i kardamon
	0908.10	— Gałka muszkatolowa
	0908.20	— Osnówka muszkatolowa
	0908.30	— Kardamon
09.09		Nasiona anyżku, badianu, kopru włoskiego, kminu, kminku i jałowca
	0909.10	— Nasiona anyżku i badianu
	0909.20	— Nasiona kolendru
	0909.30	— Nasiona kminu
	0909.40	— Nasiona kminku
	0909.50	— Nasiona kopru włoskiego i jałowca
09.10		Imbir, szafran, kurkuma, tymianek, liście laurowe, curry oraz inne przyprawy korzenne
	0910.10	— Imbir
	0910.20	— Szafran
	0910.30	— Kurkuma
	0910.40	— Tymianek, liście laurowe
	0910.50	— Curry
		— Pozostałe przyprawy korzenne:
	0910.91	— — Mieszanki wymienione w uwadze 1(b) do tego rozdziału
	0910.99	— — Pozostałe
10.06		Ryż
	1006.10	— Ryż niełuskany
	1006.20	— Ryż łuskany (brązowy)
	1006.30	— Ryż częściowo lub całkowicie bielony, nawet polerowany lub glazurowany
	1006.40	— Ryż łamany
11.02		Mąki ze zbóż innych niż pszenica lub pszenżyto
	1102.30	— Mąka ryżowa
11.03		Kasze, grysiki i łamane zboża
		— Kasze i grysiki:
	1103.14	— — Z ryżu
11.06		Mąka i grysik z suszonych warzyw strączkowych, objętych poz. nr 07.13; mąka i grysiki z sago oraz korzeni i bulw objętych poz. nr 07.14; mąka, grysik i proszek z produktów objętych rozdziałem 8
	1106.20	— Mąka i grysik z sago oraz korzeni i bulw objętych poz. nr 07.14
	1106.30	— Mąka, grysik i proszek z produktów objętych rozdziałem 8
11.08		Skrobia i krochmale; inulina
		— Skrobia i krochmale:
	1108.14	— — Skrobia z manioku (cassava)
12.02		Orzeszki ziemne, niepalone lub też nie gotowane w inny sposób, nawet rozdrobnione
	1202.10	— W łupinach
	1202.20	— Łuskane, nawet rozdrobnione
12.03	1203.00	Kopra
12.07		Pozostałe nasiona i owoce oleiste, nawet rozdrobnione
	1207.10	— Orzechy palmowe i kopra
	1207.30	— Nasiona rącznika
		— Pozostałe:
	1207.92	— — Nasiona karite
	1207.99	— — Pozostałe
12.08		Mąka z nasion i owoców oleistych nie odolejona, z wyjątkiem mąki z nasion gorczycy
	1208.90	— Pozostała
12.11		Rośliny i części roślin (włącznie z nasionami i owocami) gatunków używanych głównie w perfumerii, w farmacji lub używanych jako środki owadobójcze, grzybobójcze lub do podobnych zastosowań, świeże lub suszone, nawet krojone, rozdrobnione lub sproszkowane
	1211.90	— Pozostałe

1	2	3
13.01	1301.10 1301.20 1301.90	Szelak nie oczyszczony; naturalne gumy, żywice, gumożywice i balsamy — Szelak nie oczyszczony — Guma arabska — Pozostałe
13.02	1302.14 1302.19 1302.39	Soki i ekstrakty roślinne; substancje pektynowe, pektyniany i pektyny; agar-agar oraz inne śluz i zagęszczacze, nawet modyfikowane, otrzymywane z produktów roślinnych — Soki i ekstrakty roślinne: — — Ze złocienia lub z korzeni roślin zawierających rotenon — — Pozostałe — Śluz i zagęszczacze, nawet modyfikowane, otrzymywane z produktów roślinnych: — — Pozostałe
14.01	1401.10 1401.20 1401.90	Materiały roślinne używane głównie do wyplatania (na przykład bambus, trzcina indyjska, trzciny, sitowie, łozina, rafia, słoma oczyszczona, bielona lub barwiona, łyko lipowe itp.) — Bambus — Trzcina indyjska — Pozostałe
14.02	1402.10 1402.91 1402.99	Materiały roślinne głównie do wyścielania i wypychania (na przykład kapok, włosie roślinne, trawa morska), nawet ułożone w warstwę z lub bez materiału podkładowego — Kapok — Pozostałe: — — Włosie roślinne — — Pozostałe
14.03	1403.10 1403.90	Materiały roślinne używane głównie do wyrobu mioteł i szczotek (na przykład sorgo, piassawa, perz i korzeń ryżowy), nawet w wiązkach lub splotach — Sorgo (<i>sorghum vulgare</i> var. <i>technicum</i>) — Pozostałe
14.04	1404.10 1404.90	Produkty pochodzenia roślinnego, gdzie indziej nie wymienione lub nie włączone — Surowce roślinne dla przemysłu farbiarskiego i garbarskiego — Pozostałe
15.08	1508.10 1508.90	Olej z orzeszków ziemnych i jego frakcje, nawet rafinowane, ale nie modyfikowane chemicznie — Olej surowy — Pozostałe
15.11	1511.10 1511.90	Olej palmowy i jego frakcje, nawet rafinowane, ale nie modyfikowane chemicznie — Olej surowy — Pozostałe
15.13	1513.11 1513.19 1513.21 1513.29	Oleje: kokosowy, z ziaren palmowych lub babassu i ich frakcje, nawet rafinowane, ale nie modyfikowane chemicznie — Olej kokosowy i jego frakcje: — — Olej surowy — — Pozostałe — Oleje z ziaren palmowych lub babassu oraz ich frakcje: — — Olej surowy — — Pozostałe
15.15	1515.30 1515.60 1515.90	Inne ciekłe roślinne tłuszcze i oleje (łącznie z olejem jojoba) i ich frakcje, nawet rafinowane, ale nie modyfikowane chemicznie — Olej rycynowy i jego frakcje — Olej jojoba i jego frakcje — Pozostałe
15.16	1516.20	Tłuszcze i oleje zwierzęce lub roślinne oraz ich frakcje częściowo lub całkowicie uwodornione, estryfikowane wewnątrzcząsteczkowo, reestryfikowane lub olaidynizowane, nawet rafinowane, ale nie przetworzone dalej — Tłuszcze i oleje roślinne i ich frakcje
15.18	1518.00	Tłuszcze i oleje zwierzęce lub roślinne oraz ich frakcje gotowane, utlenione, odwodnione, siarkowane, dmuchane, polimeryzowane przez ogrzewanie w próżni albo w atmosferze gazu obojętnego lub inaczej modyfikowane chemicznie, z wyłączeniem objętych poz. nr 15.16; niejadalne mieszaniny lub preparaty tłuszczów i olejów zwierzęcych lub roślinnych lub frakcji różnych tłuszczów i olejów niniejszego rozdziału, gdzie indziej nie wymienione lub nie włączone
15.19	1519.11 1519.12 1519.19 1519.20 1519.30	Przemysłowe jednokarboksyłowe kwasy tłuszczowe; kwaśne oleje z rafinacji; przemysłowe alkohole tłuszczowe — Przemysłowe jednokarboksyłowe kwasy tłuszczowe: — — Kwas stearynowy — — Kwas oleinowy — — Pozostałe — Kwaśne oleje z rafinacji — Przemysłowe alkohole tłuszczowe

1	2	3
15.20		Gliceryna, nawet czysta; wody glicerynowe i ługi glicerynowe
	1520.10	— Gliceryna surowa, wody glicerynowe i ługi glicerynowe
	1520.90	— Pozostałe, łącznie z syntetyczną gliceryną
15.21		Woski roślinne (inne niż trójglicerydy), wosk pszczeli, inne woski owadzie oraz wosk spermacetowy, nawet rafinowane lub barwione
	1521.10	— Woski roślinne
	1521.90	— Pozostałe
18.01	1801.00	Ziarna kakaowe całe lub łamane, surowe lub palone
18.02	1802.00	Łupiny nasion kakaowych, łuski, osłonki oraz inne odpady z kakao
18.03		Pasta kakaowa, nawet odtłuszczona
	1803.10	— Nie odtłuszczona
	1803.20	— Całkowicie lub częściowo odtłuszczona
18.04	1804.00	Kakaowe masło, tłuszcz i olej
18.05	1805.00	Proszek kakaowy nie zawierający dodatku cukru lub innego środka słodzącego
19.03	1903.00	Tapioka i jej namiastki wytwarzane ze skrobi w postaci płatków, ziaren, perełek, odsiewu lub w podobnych postaciach
20.01		Warzywa, owoce, orzechy oraz inne jadalne części roślin przygotowane lub konserwowane przy użyciu octu albo kwasu octowego
	2001.90	— Pozostałe
20.06	2006.00	Owoce, orzechy, skórki z owoców i inne części roślin konserwowane cukrem (odwodnione lukrowane lub kandyzowane)
20.07		Dżemy, galaretki owocowe, marmolady, przeciery i pasty owocowe i orzechowe, gotowane, nawet z dodatkiem cukru lub innego środka słodzącego
	2007.10	— Przetwory homogenizowane
	2007.99	— — Pozostałe
20.08		Owoce, orzechy i inne jadalne części roślin przygotowane lub konserwowane inaczej, nawet z dodatkiem cukru lub innego środka słodzącego albo alkoholu, gdzie indziej nie wymienione lub nie włączone
	2008.11	— — Orzeszki ziemne
	2008.19	— — Pozostałe, włącznie z mieszankami
	2008.20	— Ananasy
	2008.91	— — Rdzenie palmowe
	2008.92	— — Mieszanki
	2008.99	— — Pozostałe
20.09		Soki owocowe (włącznie z moszczem winogronowym) i soki warzywne, nie sfermentowane i nie zawierające dodatku alkoholu, nawet z dodatkiem cukru lub innego środka słodzącego
	2009.40	— Sok ananasowy
	2009.80	— Sok z dowolnego innego, pojedynczego owocu lub warzywa
	2009.90	— Mieszanki soków
21.01		Ekstrakty, esencje i koncentraty kawy, herbaty i herbaty paragwajskiej oraz wyroby na podstawie tych produktów lub na podstawie kawy, herbaty lub herbaty paragwajskiej; cykorja palona i inne namiastki kawy oraz ich ekstrakty, esencje i koncentraty
	2101.10	— Ekstrakty, esencje i koncentraty kawy i wyroby na podstawie tych ekstraktów, esencji lub koncentratów, lub na podstawie kawy
	2101.20	— Ekstrakty, esencje i koncentraty herbaty lub herbaty paragwajskiej i wyroby na podstawie tych ekstraktów, esencji i koncentratów oraz na podstawie herbaty lub herbaty paragwajskiej
23.05	2305.00	Makuchy oraz inne pozostałości stałe, nawet zmielone lub w postaci granulek, z ekstrakcji oleju arachidowego
23.06		Makuchy oraz inne pozostałości stałe, nawet zmielone lub w postaci granulek z ekstrakcji tłuszczów lub olejów roślinnych, inne niż objęte pozycjami nr 23.04 lub 23.05
	2306.50	— Z orzechów kokosowych lub kopry
	2306.60	— Z orzechów lub ziaren palmowych
	2306.90	— Pozostałe
24.01		Tytoń surowy lub nie poddany przeróbce; odpadki tytoniowe
	2401.10	— Tytoń nie odżyłowany
	2401.20	— Tytoń częściowo lub całkowicie odżyłowany
	2401.30	— Odpadki tytoniu
24.02		Cygara (również z odciętym końcem), cygaretki i papierosy, z tytoniu lub namiastek tytoniu
	2402.10	— Cygara (również z odciętym końcem) i cygaretki z tytoniu
	2402.20	— Papierosy z tytoniu
32.03	3203.00	Substancje barwiące pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego (włącznie z ekstraktami barwiącymi, lecz z wyłączeniem czerni kostnej), nawet chemicznie nie zdefiniowane; preparaty oparte na substancjach barwiących pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego wymienione w uwadze 3 do tego rozdziału

1	2	3
33.01		Olejki eteryczne (nawet pozbawione terpenów), włącznie z konkretami i absolutami; rezinoidy; koncentraty olejków eterycznych w tłuszczach, nielotnych olejach, woskach lub podobnych substancjach otrzymywane przez enflourage lub macerację; terpenowe produkty uboczne deterpenacji olejków eterycznych; wodne destylaty i wodne roztwory olejków eterycznych
		— Olejki eteryczne z owoców cytrusowych:
	3301.14	— — Limetowy
	3301.19	— — Pozostałe
		— Olejki eteryczne inne niż z owoców cytrusowych:
	3301.21	— — Geraniowy
	3301.22	— — Jaśminowy
	3301.26	— — Wetiwerowy
	3301.29	— — Pozostałe
	3301.30	— Rezinoidy
	3301.90	— Pozostałe
40.01		Naturalny kauczuk, balata, gutaperka, guayule, chicle i podobne żywice naturalne w podstawowych formach lub w płytach, arkuszach lub taśmach
	4001.10	— Naturalny lateks kauczukowy, także wstępnie wulkanizowany
		— Naturalny kauczuk w innych formach:
	4001.21	— — Kauczuk wędzony
	4001.22	— — Technicznie określony kauczuk naturalny (TSNR)
	4001.29	— — Inny
	4001.30	— Balata, gutaperka, quayule, chicle i podobne żywice naturalne
40.05		Kauczuk mieszany, nie wulkanizowany, w podstawowych formach lub płytach, arkuszach lub paskach
	4005.10	— Mieszanki z sadzą lub krzemionką
	4005.20	— Roztwory; dyspersje inne niż z pozycji nr 4005.10
		— Inne:
	4005.91	— — Płyty, arkusze i paski
	4005.99	— — Inne
40.06		Inne formy (np. pręty, rury i kształtowniki) i artykuły (np. krążki i pierścienie) z kauczuku nie wulkanizowanego
	4006.10	— Paski bieżnikowe do bieżnikowania opon kauczukowych
	4006.90	— Inne
40.07	4007.00	Nitka i kord z kauczuku wulkanizowanego
40.08		Płyty, arkusze, taśma, pręty i kształtowniki z kauczuku wulkanizowanego innego niż ebonit
		— Z kauczuku komórkowego:
	4008.11	— — Płyty, arkusze i taśma
	4008.19	— — Inne
		— Z kauczuku niekomórkowego:
	4008.21	— — Płyty, arkusze i taśma
	4008.29	— — Inne
40.09		Przewody, rury i węże z kauczuku wulkanizowanego, innego niż ebonit, z osprzętem lub bez osprzętu (np. złączy, kolanek, kołnierzy)
	4009.10	— Nie wzmocnione lub w inny sposób połączone z innymi materiałami bez osprzętu
	4009.20	— Wzmocnione lub w inny sposób połączone tylko z metalem, bez osprzętu
	4009.30	— Wzmocnione lub w inny sposób połączone tylko z materiałami włókienniczymi, bez osprzętu
	4009.40	— Wzmocnione lub w inny sposób połączone z innymi materiałami, bez osprzętu
	4009.50	— Z osprzętem
40.14		Artykuły higieniczne lub farmaceutyczne (także odciągacze do mleka) z kauczuku wulkanizowanego, lecz nie z ebonitu, z osprzętem lub bez osprzętu z ebonitu
	4014.10	— Osłonki antykoncepcyjne
	4014.90	— Inne
40.15		Odzież i dodatki do odzieży (włącznie z rękawiczkami) dla wszystkich zastosowań, z kauczuku wulkanizowanego, innego niż ebonit
		— Rękawice:
	4015.11	— — Chirurgiczne
	4015.19	— — Inne
	4015.90	— Inne
40.16		Inne artykuły z kauczuku wulkanizowanego innego niż ebonit
	4016.10	— Z kauczuku komórkowego
		— Inne:
	4016.91	— — Wykładziny podłogowe i maty
	4016.92	— — Gumy do wycierania
	4016.93	— — Uszczelki, podkładki i inne uszczelnienia
	4016.94	— — Odbijacze łódkowe lub dokowe, nadmuchiwane lub nie
	4016.95	— — Inne artykuły nadmuchiwane
	4016.99	— — Inne

1	2	3
40.17	4017.00	Kauczuk utwardzony (np. ebonit) we wszystkich formach, łącznie z odpadami i brakami; wyroby z kauczuku utwardzonego
44.03		Drewno surowe, nawet okorowane lub tylko z grubsza obrobione dla nadania kształtu prostokątnego
	4403.10	— Malowane, bejcowane, nasyczone kreozotem lub innymi środkami konserwującymi
		— Inne, z następujących drzew tropikalnych:
	4403.31	— — Ciemnoczerwone meranti, jasnoczerwone meranti i meranti bakau
	4403.32	— — Białe lauan, białe meranti, białe seraja, żółte meranti i alan
	4403.33	— — Keruing, ramin, kapur, teak, jongkong, merbau, jelutong i kempas
	4403.34	— — Okoume, obeche, sapelli, sipo, acajou d'Afrique, makore i iroko
	4403.35	— — Tiama, mansonia, ilomba, dibetou, limba i azobe
		— Pozostałe:
	4403.99	— — Pozostałe
44.07		Drewno przepiłowane wzdłużnie, cięte nożem maszynowym lub odwijane z pnia, nawet strugane lub łączone na zakładkę, o grubości powyżej 6 mm
		— Z następujących drzew egzotycznych:
	4407.21	— — Ciemnoczerwone meranti, jasnoczerwone meranti, meranti bakau, białe lauan, białe meranti, białe seraja, żółte meranti, alan, keruing, ramin, kapur, teak, jongkong, merbau, jelutong i kempas
	4407.22	— — Okoume, obeche, sapelli, sipo, acajou d'Afrique, makore, iroko, tiama, mansonia, ilomba, dibetou, limba i azobe
	4407.23	— — Baboen, mahogany (Swietenia Spp.), imbuia i balsa
		— Pozostałe:
	4407.99	— — Pozostałe
44.08		Arkusze forniru i arkusze do sklejki (nawet łączone) oraz inne drewno piłowane wzdłużnie, nawet strugane lub łączone na zakładkę, o grubości nie przekraczającej 6 mm
	4408.20	— Z następujących drzew egzotycznych: ciemnoczerwone meranti, jasnoczerwone meranti, białe lauan, sipo, limba, okoume, obeche, acajou d'Afrique, sapelli, baboen, mahogany (Swietenia Spp.), palisandre du Bresil, drzewo różane
	4408.90	— Pozostałe
44.09		Drewno (włącznie z klepkami i listwami podłogowymi nie połączonymi), kształtowane w sposób ciągły (z wypustem, rowkiem, z profilem złączonym, z połączeniami na jaskółczy ogon, wałek, formowane, zaokrąglone i podobne) wzdłuż jakiegokolwiek krawędzi lub powierzchni, nawet strugane lub łączone na zakładkę
	4409.20	— Inne niż iglaste
44.10		Płyty wiórowe oraz podobne płyty z drewna lub innych materiałów drzewnych, nawet scalone żywicami lub innymi organicznymi substancjami wiążącymi
	4410.10	— Z drewna
44.12		Sklejka, drewno formowane i podobnie warstwowane drewno
		— Sklejka składająca się wyłącznie z arkuszy drewna, w której żadna warstwa nie przekracza grubości 6 mm
	4412.11	— — Z co najmniej jedną zewnętrzną warstwą następujących drzew egzotycznych: ciemnoczerwone meranti, jasnoczerwone meranti, białe lauan, sipo, limba, okoume, obeche, acajou d'Afrique, sapelli, baboen, mahogany (Swietenia Spp.), palisandre du Bresil lub drzewo różane
	4412.12	— — Pozostałe, z co najmniej jedną zewnętrzną warstwą z drewna innego niż iglaste
44.14	4414.00	Ramy drewniane do obrazów, fotografii, luster lub podobnych obiektów
44.18		Wyroby stolarskie i ciesielskie — budowlane, włącznie z komórkowymi płytami drewnianymi oraz połączonymi płytami parkietowymi, dachówkowymi i gontowymi
	4418.20	— Drzwi, ich futryny i progi
	4418.30	— Płyty parkietowe
	4418.50	— Dachówki i gonty
	4418.90	— Pozostałe
44.19	4419.00	Drewniane przybory kuchenne i stołowe
44.20		Intarsje i inkrustacje drewniane; pudełka i kasetki na biżuterię lub sztuce i podobne wyroby drewniane, statuetki i inne ozdoby drewniane: drewniane wyroby meblowe nie objęte rozdziałem 94
	4420.10	— Statuetki i inne ozdoby drewniane
	4420.90	— Pozostałe
44.21		Inne wyroby drewniane
	4421.10	— Wieszaki na ubrania
	4421.90	— Pozostałe
46.01		Plecionki i podobne wyroby wykonane z materiałów do wyplatania, nawet połączone w pasma; materiały do wyplatania, plecionki i podobne wyroby z materiału do wyplatania połączone razem w równoległych pasmach lub tkane w postaci arkuszy, nawet będące gotowymi wyrobami (np. maty, materiały na maty, osłony)
	4601.10	— Plecionki i podobne wyroby z materiałów do wyplatania, nawet połączone w pasmach
	4601.20	— Maty, materiały na maty i osłony z materiałów roślinnych
		— Pozostałe:
	4601.91	— — Z materiałów roślinnych

1	2	3
46.02		Ukształtowane wyroby koszykarskie, wikliniarskie i inne wyroby z materiałów do wyplatania lub wykonane z materiałów z pozycji nr 46.01; wyroby z luffy
	4602.10	— Z materiałów roślinnych
53.03		Juta i inne łykowe włókna przędne (z wyłączeniem lnu, konopi siewnych i rami), surowe lub przerobione, lecz nie przędzone; pakuły i odpady z nich (włącznie z szarpanką ciągniętą lub garnetowaną)
	5303.10	— Juta i inne łykowe włókna przędne, surowe lub roszone
	5303.90	— Pozostałe
53.04		Sizal i inne włókna przędne z rodzaju „Agave” surowe lub obrobione, ale nie przędzone; pakuły i odpady z nich (włącznie z szarpanką ciągniętą lub garnetowaną)
	5304.10	— Sizal i inne włókna przędne z rodzaju „Agave” surowe
	5304.90	— Pozostałe
53.05		Włókno z orzecha kokosowego, abaka (konopie manilskie lub banan manilski), ramia i inne roślinne włókna przędne gdzie indziej nie wymienione lub nie włączone, surowe lub obrobione, ale nie przędzone; pakuły, wyczeski i odpady tych włókien (włącznie z szarpanką ciągniętą lub garnetowaną)
		— Z orzecha kokosowego (włókno kokosowe):
	5305.11	— — Surowe
	5305.19	— — Pozostałe
		— Z konopi manilskich:
	5305.21	— — Surowe
	5305.29	— — Pozostałe
		— Pozostałe:
	5305.91	— — Surowe
	5305.99	— — Pozostałe
53.07		Przędza z juty lub innych łykowych włókien przędnych objętych pozycją nr 53.03
	5307.10	— Pojedyncza
	5307.20	— Nitkowana wielokrotnie lub nitkowana
53.08		Przędza z innych roślinnych włókien przędnych; przędza papierowa
	5308.10	— Przędza z włókien kokosowych
	5308.90	— Pozostała
53.10		Tkaniny z juty lub innych łykowatych włókien przędnych objętych pozycją nr 53.03
	5310.10	— Nie bielone
	5310.90	— Pozostałe
53.11	5311.00	Tkaniny z innych roślinnych włókien przędnych; tkaniny z przędzy papierowej
56.07		Szpagat, powróż, liny i kable, nawet plecione, oplatane, nie oplatane, impregnowane, powlekane, pokrywane lub otulane gumą lub tworzywem sztucznym
	5607.10	— Z juty lub innych łykowych włókien przędnych objętych pozycją nr 53.03
		— Z sizalu lub innych włókien przędnych z rodzaju „Agave”:
	5607.21	— — Szpagat do wiązania lub belowania
	5607.29	— — Pozostałe
	5607.30	— Z abaki (konopie manilskie lub banan włóknisty) lub innych twardych włókien (z liści)
57.02		Dywany i inne wykładziny podłogowe, tkane, niepluszowe, nieflokowane, nawet konfekcjonowane, włącznie z ręcznie tkanymi kilimami „Kelem”, „Schumacks”, „Karamanie” i podobnymi
	5702.20	— Wykładziny podłogowe z włókien orzecha kokosowego
63.05		Worki i torby stosowane do pakowania towarów
	6305.10	— Z juty lub innych włókien łykowych przędnych, objętych pozycją nr 53.03
94.01		Meble do siedzenia (z wyjątkiem objętych poz. nr 94.02), także przekształcane w miejsca do spania oraz ich części
	9401.50	— Meble do siedzenia trzciniowe, wiklinowe, bambusowe lub z podobnych materiałów
		— Pozostałe siedzenia o drewnianych szkieletach:
	9401.61	— — Tapicerskie
	9401.69	— — Pozostałe
	9401.90	— Części
94.03		Pozostałe meble i ich części
	9403.30	— Drewniane meble typu biurowego
	9403.40	— Drewniane meble typu kuchennego
	9403.50	— Drewniane meble sypialne
	9403.60	— Pozostałe meble drewniane
	9403.80	— Meble z pozostałych materiałów, takich jak trzcina, wiklina, bambus lub podobnych materiałów
	9403.90	— Części

449

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 grudnia 1989 r.

w sprawie ustanowienia czasowych ograniczeń wywozu niektórych towarów.

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 75, poz. 445) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się w 1990 r. ograniczenia wywozu towarów wymienionych w załączniku do rozporządzenia.

2. Towary, o których mowa w ust. 1, mogą być wywożone za granicę wyłącznie przez podmioty będące producentami tych towarów oraz inne podmioty, które uzyskały w eksporcie w 1989 r. ceny wyższe od średnich cen eksportowych takich towarów.

§ 2. Czasowe ograniczenia, o których mowa w § 1, nie dotyczą towarów wywożonych za granicę w ilości lub o wartości nie przekraczającej ustalonych odrębnymi przepisami norm ilościowych lub wartościowych towarów przywożonych z zagranicy przez podróżnych, których przywóz jest wolny od cła i od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 75, poz. 445).

§ 3. 1. W odniesieniu do towarów nie objętych wywozem uzyskania pozwolenia na wywóz na mocy prze-

pisów odrębnych ustanawia się w 1990 r. ograniczenie wywozu za granicę, polegające na obowiązku uzyskania pozwolenia.

2. Ograniczenie określone w ust. 1 nie dotyczy towarów wywożonych przez:

- 1) podmioty gospodarcze mające miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) podmioty inne niż określone w pkt 1, jeżeli przedmiotem wywozu są towary odpowiadające pod względem ilości, rodzaju, wartości lub przeznaczenia towarom, których przywóz jest wolny od cła i obowiązku uzyskania pozwolenia, wymienionym w art. 14 ust. 1 pkt 1—9, 11—15, 17, 19—25, 28, 29, 35 i 37 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. — Prawo celne (Dz. U. Nr 75, poz. 445), w granicach norm ilościowych lub wartościowych ustanowionych dla przywozu takich towarów.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Prezes Rady Ministrów: *T. Mazowiecki*

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1989 r. (poz. 449)

WYKAZ TOWARÓW
OBJĘTYCH OGRANICZENIAMI WYWOZU W 1990 R.

Lp.	Symbol Nomenklatury towarowej handlu zagranicznego	Nazwa towaru
1	0242-211	Paliwa silnikowe benzynowe (bez lotniczych)
2	0242-22	Paliwa do silników z zapłonem samoczynnym
3	0242-3	Oleje opałowe
4	0281	Torf i wyroby z torfu
5	0521	Złom metali nieżelaznych
6	0531-13	Ołów
7	0531-31	Aluminium
8	1231-1, -4	Nawozy azotowe
9	1231-2, -4	Nawozy fosforowe
10	1263-11	Polietylen
11	12313	Nawozy potasowe
12	1263-12,, -13	Polipropylen, kopolimery etylenowo-propylenowe
13	1263-211, -212, -25	Polichlorek winylu
14	1269-3, -4, -5	Kauczuki syntetyczne
15	127	Włókna chemiczne
16	1722-1, -2, -3	Płyty wiórowe
17	1813-1, -3, -5	Celuloza papiernicza
18	1813-2, -4	Celuloza wiskozowa
19	1881	Makulatura oraz odpady z papieru i tektury
20	2213, 2321	Skóry surowe zakonserwowane i skóry półgarbowane dla przemysłu garbarskiego
21	2354	Sery i serwity
22	2411	Mąka
23	4011, 4014, 4015	Ziarno zbóż podstawowych, nasion roślin konsumpcyjnych i pastewnych
24	4031-13	Ziarno rzepaku

450

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 30 grudnia 1989 r.

w sprawie opodatkowania podatkiem obrotowym niektórych towarów sprowadzonych przez osoby fizyczne lub nadesłanych tym osobom z zagranicy.

Na podstawie art. 1 ust. 5 i art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o podatku obrotowym (Dz. U. z 1983 r. Nr 43, poz. 191, z 1985 r. Nr 12, poz. 50 oraz z 1989 r. Nr 3, poz. 12 i Nr 74, poz. 443) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się tabelę stawek podatku obrotowego dla towarów sprowadzonych przez osoby fizyczne lub nadesłanych tym osobom z zagranicy, stanowiącą załącznik do rozporządzenia.

2. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do osób zagranicznych.

§ 2. 1. Zwalnia się od podatku obrotowego określonego w § 1 towary:

- 1) zwolnione od cła na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem samochodów osobowych ogólnego przeznaczenia (symbol SWW 1021),

2) będące przedmiotem przywozu na polski obszar celny na czas oznaczony.

2. Zwolnienia określonego w ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w razie powstania obowiązku uiszczenia cła.

§ 3. Do towarów określonych w załączniku do rozporządzenia nie stosuje się zwolnienia określonego w § 11 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 1989 r. w sprawie stawek podatku obrotowego od osób fizycznych i osób prawnych nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej oraz ulg i zwolnień od tego podatku (Dz. U. Nr 44, poz. 242).

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Minister Finansów w z. M. Dąbrowski

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1989 r. (poz. 450)

TABELA STAWEK PODATKU OBROTOWEGO
DLA TOWARÓW SPROWADZONYCH PRZEZ OSOBY FIZYCZNE
LUB NADESŁANYCH TYM OSOBOM Z ZAGRANICY

Poz.	Symbol Systematycznego wykazu wyrobów	Nazwa artykułu	Stawka podatku obrotowego w procencie wartości celnej, powiększonej o cło
1	1021	Samochody osobowe ogólnego przeznaczenia	20
2	244	Wyroby przemysłu spirytusowego i drożdżowego, z wyjątkiem drożdży (SWW: 2445), oraz produkty i półprodukty przemysłu spirytusowego pozostałe (SWW: 2449)	800
3	247	Wyroby winiarskie	100
4	2483	Piwo	100
5	255	Tytoń i wyroby tytoniowe	100

Oplata za prenumeratę na rok 1990 wynosi rocznie: Dziennika Ustaw 6.800 zł; Monitora Polskiego 4.800 zł.

Reklamacje z powodu niedoręczenia poszczególnych numerów zgłaszać należy na piśmie do Wydziału Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów, ul. Powsińska 69/71, 00-979 Warszawa, P-1, niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru.

Wydawca: Urząd Rady Ministrów.

Redakcja: Biuro Prawne, 00-583 Warszawa, Al. Ujazdowskie 1/3.

Organizacja druku i kołportaż: Wydział Wydawnictw, 00-979 Warszawa, ul. Powsińska 69/71, tel. 42-14-78 i 694-67-50.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Zakładach Graficznych „Tamka”, Zakład nr 1, Warszawa, ul. Tamka 3.